

VAR

SOSYAL BİLGİLER

*beceri
temelli* Yeni Nesil Sorular

Görsel Yorumlama Soruları - Muhakeme Soruları
Eleştirel Düşünme Soruları - MEB Tarzı Sorular
Beceri Temelli Sorular - Kazanım Odaklı Sorular
Özgün Sorular - Dikkat Ölçen Sorular

VAR

SOSYAL BİLGİLERDE STRES YOK

BAŞARI

VAR

% 100 Yeni
Soru Tarzında

Akıllı Tahta
ile Uyumlu

Bu kitabın her hakkı Arı Yayıncılık'a aittir. İçindeki şekil, yazı, resim ve grafiklerin yayınevinin izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

YAZAR

Erkan İSANMAZ - Şeyhmus YÜCE
Yavuz YILDIZ - Murat SAAT

GÖRSEL YÖNETMEN

İhsan SONDOĞAN

GRAFİK-TASARIM

Meltem YÜKSEL - Seren ÖNBEY

BASIM YERİ

Aykut Basım (0212 428 52 74)

SOSYAL BİLGİLERDE STRES YOK

BAŞARI

VAR

Osmangazi Mah. Gazi Cad. No:1 Kırac-Esenyurt/İSTANBUL
Tel: 0212 879 20 60 - Faks: 0212 879 20 70 - www.ariyayin.com
info@ariyayin.com - [f](https://www.facebook.com/ariyayin) [t](https://www.twitter.com/ariyayin) [i](https://www.instagram.com/ariyayin) [y](https://www.youtube.com/ariyayin) /ariyayin

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır parlayacak!
O benimdir, o benim milletimindir ancak!

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal.
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım;
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar.
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
'Medeniyet!' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri 'toprak' diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı.
Verme, dünyâları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Rûhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma' bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım.
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım;
Fışkırır rûh-ı mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım!

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet,
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

içindelekiler

1. ÜNİTE - BİREY VE TOPLUM

İnsandan İnsana Giden Yol	9
İletişimin Gücü	15
Hızlı İletişim Güçlü Toplum	21
İletişim Özgürlüğü	27
1. Ünite Değerlendirmesi	33

2. ÜNİTE - KÜLTÜR VE MİRAS

Beylikten Cihan Devletine	41
İnsanı Yaşat ki Devlet Yaşasın	53
Avrupa'da Uyanış	65
Değişen Dünyada Değişen Osmanlı	75
Osmanlı'dan Kalan Mirasımız	83
2. Ünite Değerlendirmesi	87

3. ÜNİTE - İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER

Nereye Yerleşelim	95
Tablo Ve Grafiklerle Ülkemiz	101
Doğduğun Yer mi, Doyduğun Yer mi?	109
Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğüm Var	115
3. Ünite Değerlendirmesi	121

4. ÜNİTE - BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM

Kıl Tabletlerden Akıllı Tabletlere	129
Bilimin Öncüleri	133
Her Yenilik Geleceğimize Bir Katkıdır	139
Özgür Düşüncenin Bilime Katkısı	143
4. Ünite Değerlendirmesi	147

5. ÜNİTE - ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM

Topraktan Üretir, Toprağı Yönetiriz	155
Üretim Teknolojisi Hayatımızı Etkiliyor	159
Vakıf Demek, Medeniyet Demek	163
İşinin Ehli İnsan Yetiştirmek	169
Geleceğin Senin Ellerininde	173
Dijital Teknoloji Çağındayız	177
5. Ünite Değerlendirmesi	181

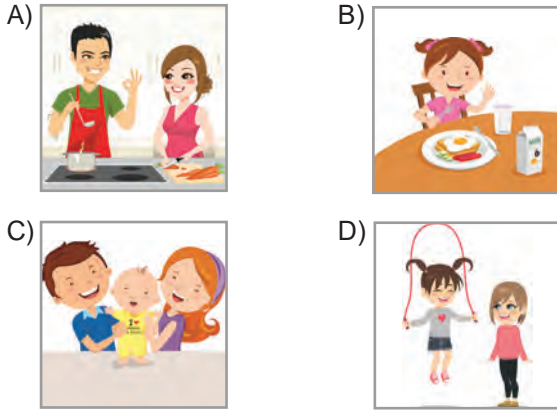
1. Günlük hayatımızın her alanında çevremizdeki insanlarla iletişim kurarız. Bu sırada iletişim şeklimiz, tutum ve davranışlarımız karşımızdakinin bizi anlaması ve sorunun çözümüne yardımcı olması açısından çok önemlidir.

İletişimi olumlu etkileyen tutum ve davranışlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Empati kurmak
B) Gülümsemek
C) Sabırlı olmak
D) Ön yargılı olmak

2. İletişim bireyler arasında gerçekleşen duygu, düşünce, davranış ve bilgi alışverişidir.

Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisinde bir iletişimin gerçekleştiğinden söz edilemez?

3. Etkili iletişimi olumsuz etkileyen sorunlar, kaynaklarına göre dinleyiciden ve konuşmacıdan olmak üzere iki grupta toplanır.

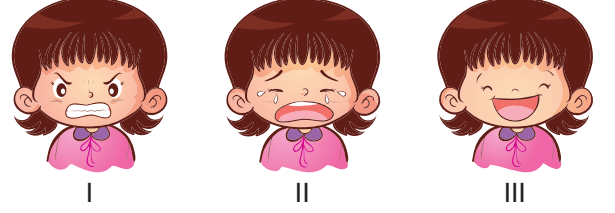
Buna göre etkili iletişimi olumsuz etkileyen,

- I. Yetersiz algılama
II. Ön yargılı bir tavır takınma
III. Yanlış anlaşılmaya neden olacak ifadeler kullanma

sorunlarından hangilerinin dinleyici kaynaklı olduğu söylenebilir?

- A) I ve II.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) I, II ve III.

4. Yüz ifadeleri kişilerin iç dünyası ve duygularıyla ilgili önemli ipuçları verir.

Buna göre numaralandırılarak verilen yüz ifadelerinin yansıttığı duygular hangi seçenekte doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Şaşkın	Mutlu	Kuşkucu
B) Kızgın	Üzgün	Mutlu
C) Mutlu	Kaygılı	Üzgün
D) Kızgın	Şaşkın	Endişeli

- 5.

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi Nasrettin Hoca'nın sözünü ettiği deyim ve atasözleri arasında yer almaz?

- A) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
B) Ağzından bal damlamak
C) Bir kulağından girip bir kulağından çıkmak
D) Bir söyle, on dinle

6. Alışkanlıklarımız, iletişim kurmada ve sürdürmede oldukça önemli rol oynar. Bazen yaptığımız hatalar, iletişimi kesintiye uğratır.

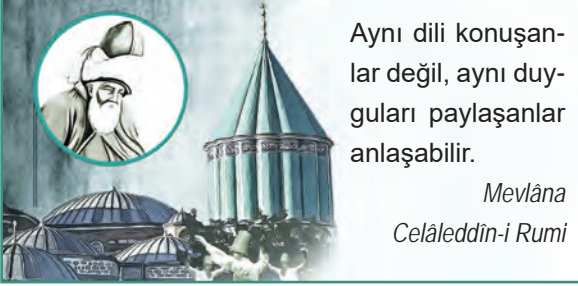
İletişimi kesintiye uğratan tutum ve davranışlar arasında,

- I. Alaycı cümleler kurmak
- II. Bireysel farklılıklara saygı göstermek
- III. Sürekli öğüt veren ifadeler kullanmak
- IV. Konuyu başka yöne doğru çekmek

hangisi ya da hangileri yer alır?

- A) Yalnız II.
- B) I ve III.
- C) I ve IV.
- D) I, III ve IV.

7.

Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguları paylaşanlar anlaşabilir.

Mevlâna
Celâleddîn-i Rumi

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî bu sözlerle iletişimi olumlu etkileyen tutum ve davranışlardan hangisini vurgulamıştır?

- A) Göz teması kurma
- B) Dikkatli dinleme
- C) Empati kurma
- D) Güzel konuşma

8. "Sözlü iletişim, konuşarak kurduğumuz iletişimdir. Yüz yüze veya telefonla yaptığımız görüşmelerde kullanırız." **diyen bir kişi,**

- I. Aile sohbetleri
- II. Elektronik postalar
- III. Konferans konuşmaları

hangisi ya da hangilerini sözlü iletişime örnek olarak veremez?

- A) Yalnız II.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) I, II ve III.

9.

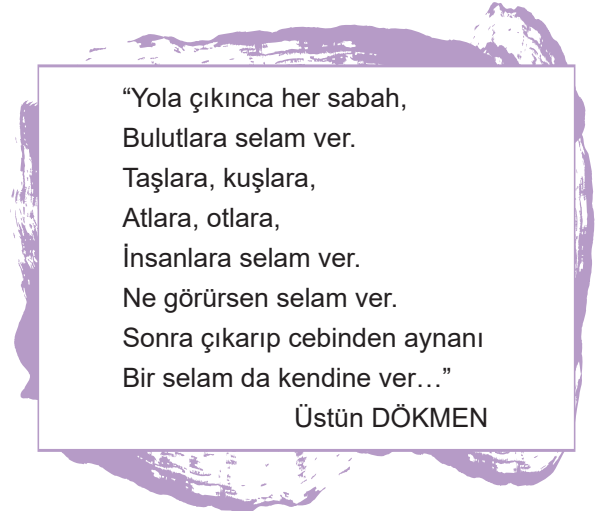

Eli aşağı doğru sallamak Avustralya, ABD, Britanya ve Kanada'da "Git" anlamında; Filipinler, Vietnam, Hindistan ve Gana'da ise "Gel" anlamında kullanılıyor.

Verilen bu durum ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kanada ve Gana'nın aynı kültürü paylaştığı
- B) Beden dilinde kültürler arası farklılıkların olduğu
- C) İletişim kurallarının evrensel olduğu
- D) Beden dilinin sözlü iletişime oranla daha etkili olduğu

10.

"Yola çıkınca her sabah,
Bulutlara selam ver.
Taşlara, kuşlara,
Atlara, otlara,
İnsanlara selam ver.
Ne görürsen selam ver.
Sonra çıkarıp cebinden aynanı
Bir selam da kendine ver..."

Üstün DÖKMEN

**Verilen şiir aşağıdakilerden hangisini örnek-
lendirmek için kullanılamaz?**

- A) Hoşgörü anlayışı
- B) İletişim teknolojileri
- C) Ön yargısız yaklaşım
- D) İletişimi başlatmanın yolu

6.

Sözlü İletişim

Konuşarak kurduğumuz iletişimdir. Yüz yüze veya telefonla yaptığımız görüşmelerde kullanırız. Toplantılardaki konuşmalar buna örnektir.

Yazılı İletişim

Yazı kullanarak gerçekleştirdiğimiz iletişimdir. Mektuplar, faks mesajları, elektronik postalar, bültenler yazılı iletişime örnektir.

Sözsüz İletişim

Beden hareketleri, jestler, mimikler, ses tonu, fiziksel görüntü ve kıyafetler gibi sözel olmayan birçok unsuru içermektedir.

ANLATAMIYORUM

Ağlasam sesimi duyar mısınız,
Mısralarımda;
Dokunabilir misiniz,
Göz yaşlarıma, ellerinizle?
Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.
Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün,
Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum.

ORHAN VELİ
KANİK

Orhan Veli'nin şiirinde,

- I. Sözlü
- II. Yazılı
- III. Sözsüz

iletişim yöntemlerinden hangisi ya da hangileri bulunmaktadır?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve III.
- D) I, II ve III.

7. Günlük hayatımızın hemen hemen her alanında çevremizdeki insanlarla iletişime geçeriz. Bu sırada iletişim şeklimiz, tutum ve davranışlarımız karşımızdakinin bizi anlaması ve sorunun çözümüne yardımcı olması açısından çok önemlidir.

Aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisini sergilemek doğru bir şekilde anlaşılmamıza ve sorunların çözümüne katkı sağlamaz?

- A) Düşüncelerimizi açıkça söylemek
- B) Kendimizi tam ve doğru biçimde ifade etmek
- C) Karşımızdaki kişiye gözdağı vermek
- D) Karşımızdaki kişiyle göz teması kurmak

8. Bazı deyim ve atasözleri olumlu ya da olumsuz iletişim şekline uygun olabilir.

Buna göre aşağıdaki deyim ve atasözlerinden hangisinin "Kulak asmamak" deyimini ile aynı doğrultuda olduğu söylenebilir?

- A) Bir kulağından girip bir kulağından çıkmak
B) Ağzından bal damlamak
C) Bir söyle, on dinle.
D) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

9.

Yukarıda verilen görsele göre,

- I. Beden dili, iletişimin niteliğini etkiler.
II. Beden dili, kültürden kültüre farklılık gösterir.
III. Sözlü iletişimi desteklemek için beden dilinden yararlanılabilir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

10. Etkili iletişim, kişinin gelişimine katkı sağladığı gibi topluma uyumunu da etkiler. Bu yüzden konuşmacı veya dinleyici olduğumuz durumlarda etkili iletişime engel olacak tutum ve davranışlardan kaçınmalıyız.

Aşağıdaki etkili iletişimi olumsuz etkileyen sorunlardan hangisi dinleyiciden kaynaklıdır?

- A) İyi hazırlanmamış konuşma metni
B) Aynı ses tonu ile sıkıcı konuşma
C) Geri bildirim yapmama
D) Eksik bilgi ve mesaj verme

6. Medya; gazete, dergi, radyo, televizyon ve genel ağ gibi kitle iletişim araçlarının tümünü kapsayan genel bir terimdir. Özellikle genel ağ getirdiği özgür ve geniş alan, kitlelerin seslerini duyurmasını kolaylaştırmıştır. Medyanın sosyal iletişim ve etkileşim gücü artmıştır. Bu gelişmeler günümüzde “sosyal medya” ve “dijital medya” kavramlarını ortaya çıkarmıştır. Toplumsal olaylarda hızlı bir biçimde bilinçlenme ve kenetlenme sağlayan sosyal medya, kullanımının artmasıyla bazı sorunları da beraberinde getirmiştir.

Aşağıdaki ifadelerden hangisi sosyal medyanın zararlı etkilerini dile getirmektedir?

- A) Uluslar birbirlerini daha yakından tanıma imkânı bulmuştur.
B) Toplumdan kopuk bireylerin sayısında artış yaşanmıştır.
C) Üretilen bilgiler dünyanın her yerine kolayca yayılmıştır.
D) Farklı kültürler arasındaki etkileşim artmıştır.

7.

İnsanlık tarihi boyunca haberleşme için farklı araçlar kullanılmıştır. Bu araçların çeşitliliği ve fonksiyonları zamanla gelişim göstermiştir. Ülkemizde 1927’de radyonun, 1968’de televizyonun faaliyete geçmesi yeni iletişim araçlarının hayatımıza hızla girmesini sağlamıştır. İkili iletişim amacıyla kullandığımız bazı araçlar, teknolojik gelişmeler sonucu sosyal haberleşme aracı hâline gelmiştir. Örneğin telefon iki kişi arasında sözlü ve işitsel bir iletişim aracı olarak kullanılıyordu. Günümüzde akıllı telefonlar ise işitsel, görsel ve birçok fonksiyonu olan etkileşimli bir araç hâline gelmiştir.

Verilen bilgiye göre,

- I. Kitle iletişim araçlarının özellikleri zamanla gelişmiştir.
II. Teknoloji sayesinde iletişim araçlarının çeşitliliği artmıştır.
III. İletişim araçlarından sınırsız bir şekilde yararlanılmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

8. XXI. yüzyılda hayatımızın her alanına giren bilgisayar çift yönlü bir etkileşim sağlayarak televizyonun yerini almıştır. İnsanlar genel ağ sayesinde dünyanın dört bir yanıyla etkileşim yaşamaya başlamışlardır. Buna karşılık genel ağ insanların medya araçlarına aşırı bağlanması, asosyal bireylerin yetişmesi ve kültürel yozlaşma gibi sorunlara da yol açmaktadır.

Bu metinde teknolojinin hangi alandaki olumsuz etkilerine değinilmiştir?

- A) İletişim B) Güvenlik C) Sağlık D) Ticaret

9. 2019-2020 eğitim döneminin ülkemizde yaşanan koronavirüs salgını nedeniyle uzaktan eğitim ile devam ettirilmesine karar verildi. Okullara gidilmeden televizyon kanallarında ve genel ağ üzerinden uygulanacak olan derslerin saatleri ve konuları belirlendi.

#tatildegiluzaktanegitim

EBA TV Ders Yayını

Nasıl?

ilkokul

ORTAOKUL

LİSE

Kanal/Frekans Bilgileri

20 Nisan Pazartesi

21 Nisan Salı

22 Nisan Çarşamba

Sınıfınıza ait içerikler için tıklayın.

5. Sınıf 6. Sınıf 7. Sınıf 8. Sınıf

İHO Uyum Sınıfı Özel Eğitim

10:00	SOSYAL BİLGİLER-6	Demokratik Devlet ve Organları
11:00	SOSYAL BİLGİLER-7	Meslek Tercihleri ve Dijital Teknolojiler
16:30	SOSYAL BİLGİLER-7 TEKRAR	Meslek Tercihleri ve Dijital Teknolojiler (Soru Çözümü)

Eğitim Bilişim Ağı

Nasıl?

eBa

Milli Eğitim Bakanlığı dijital eğitim platformu EBA, tüm özellikleri ve binlerce içeriğiyle uzaktan eğitim sürecimizde de yanınızda.

eBa EBA'YA DEVAM ET

Verilen bilgiye göre,

- Öğrencilerin konuları öğrenmelerini sağlamanın yanında pekiştirmelerine yönelik çalışmalar da yapılmıştır.
- İlköğretimden ortaöğretime kadar eğitimin bütün kademelerinde fırsat eşitliğine katkı sağlanmıştır.
- Teknolojik gelişmeler eğitim sürecinin devam ettirilebilmesine olanak sağlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

10.

Genel ağ üzerinden ticaret imkânı, bireylerin alışveriş yapma alışkanlıklarını da değiştirmektedir. Sanal market veya e-market alışveriş, yeni bir iktisadi kültür anlayışı ortaya çıkarmıştır.

Yukarıda verilen bilgide teknolojinin hangi alandaki etkisine vurgu yapılmamıştır?

- A) Ekonomik B) İktisadi C) Diplomatik D) Mali

1. Osmanlı Devleti, Rumeli’de bir yandan fetihler gerçekleştirirken bir yandan da fethettiği yerlere Anadolu’dan Türk halkı getirerek iskân etti (yerleştirdi). Rumeli’deki verimli ve boş araziler Türklerin yerleşmesiyle ekilip biçilen tarlalar hâline geldi. Böylece devlet buradan aldığı vergiyle önemli bir gelir elde etti.

Verilen bilgide iskân politikasının Osmanlı Devleti’ne daha çok hangi alandaki katkısı vurgulanmıştır?

- A) Siyasi
B) Ekonomik
C) Askerî
D) Sosyal

2. Şeyh Edebali, öğrencisi Osman Bey’e “Azminden dönme. Çıktığın yolu, taşıyacağın yükü iyi bil.” diye vasiyet etmiştir.

Şeyh Edebali bu sözleriyle aşağıdaki erdemlerden hangisinin önemini vurgulamıştır?

- A) Sorumluluk
B) Cesaret
C) İyilikseverlik
D) Hoşgörü

3. Osmanlı Beyliği, Bizans sınırında kurulmuştu. Bu dönemde Bizans İmparatorluğu iç karışıklıklarla uğraşmaktaydı. Bizans İmparatoru kimi zaman kendisine bağlı “tekfur” denilen bölgesel yöneticilere bile söz geçiremiyordu.

Osmanlı Beyliği’nin Bizans İmparatorluğu sınırında kurulması,

- I. Anadolu Türk birliğinin sağlanması
II. Osmanlı Devleti’nin batı yönünde genişlemesi
III. Haçlı Seferlerinin sona ermesi

durumlarından hangisi ya da hangileri üzerinde doğrudan etkili olmuştur?

- A) Yalnız II.
B) I ve II.
C) I ve III.
D) I, II ve III.

4. **DURUM 1 :** Orhan Bey Dönemi’nde Karesioğulları’nın iç karışıklıklar içerisinde olmasından yararlanılmış ve bu beylik Osmanlı Devleti’ne katılmıştır.

DURUM 2 : I. Murat Dönemi’nde Germiyanogulları’ndan çeyiz yoluyla Kütahya; Hamitoğulları’ndan ise parayla Isparta ve çevresi alındı.

Söz konusu bu iki durum dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine kesinlikle ulaşılamaz?

- A) Osmanlı Devleti’nin egemen olduğu alanlar genişlemiştir.
B) Anadolu’da Türk siyasi birliği sağlanmaya çalışılmıştır.
C) Osmanlı, hâkimiyet alanını uluslararası gelişmelerde gösterdiği başarı sayesinde elde etmiştir.
D) Osmanlı Devleti iktisadi gücünü kullanarak sınırlarını genişletmiştir.

5. Osmanlı nüfusunun büyük kısmı köylerde yaşamaktaydı. Köylüler daha çok tarım ile uğraşırlar ve ürettikleri ürünlerin bir miktarını devlete vergi olarak verirlerdi. Köylülerin büyük çoğunluğu devletin kendilerine tahsis ettiği çiftlikleri işleten ailelerden oluşmaktaydı. Konargöçerler hayvancılıkla uğraşırlar, şehirlerin et, yağ, yoğurt, tereyağı ve peynir ihtiyaçlarının çoğunu karşılardı. Ordunun gıda ihtiyacını karşılamak yanında nakliye hizmeti de verirlerdi. Konargöçerler ayrıca kasaplık, kereste yapımı ve kale tamirciliği yaparlardı.

Verilen metni okuyan bir öğrenci Osmanlı Devleti’nin hangi alandaki özelliği ile ilgili çıkarımda bulunamaz?

- A) Sosyal
B) Ekonomik
C) Toplumsal
D) Diplomatik

6. "Orhan Bey Dönemi'nde eğitim ve kültür alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır." **diyen bir kişi bu görüşüne aşağıdaki faaliyetlerden hangisini kanıt olarak gösterebilir?**

A) İlk kez divan teşkilatının kurulması
B) Bizans ile Maltepe Savaşı'nın yapılması
C) İznik'te ilk Osmanlı medresesinin açılması
D) Bursa'nın fethedilerek başkent yapılması

7. Osmanlı Devleti'nde sınırların genişlemesiyle birlikte farklı dil, din ve kültürden milletler bir arada yaşamaya başladı. Birbirlerinden farklı bu milletler 19. yüzyıla kadar barış ve huzur içinde birlikte yaşadılar. Osmanlı Devleti fethettiği yerlerde yaşayan halkın inancına ve kültürüne müdahale etmedi, adil bir yönetim sergiledi.

Verilen bilgiye göre Osmanlı toplumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Birlikte yaşama fikri oluşmuştur.
B) Kültürel birliktelik sağlanmıştır.
C) İnanç hürriyeti hayat bulmuştur.
D) Adalet ve hoşgörü anlayışı gelişmiştir.

8. **Ahmet :** Osmanlı Devleti, Kuruluş Dönemi'nde büyük askerî zaferler kazanmıştır.

Merve : Bu zaferler nelerdir?

Ahmet : ...

Yukarıdaki konuşmada Ahmet aşağıdakilerden hangisini söylerse hata yapmış olur?

A) Sırpsındığı Savaşı
B) Ankara Savaşı
C) I. Kosova Savaşı
D) Niğbolu Savaşı

9.

Bütçenin hazırlanması ve devletin diğer mali işlerinden sorumluyum. Devletin gelir ve giderlerinin hesaplanmasıyla yine ben ilgilenirim.

Görselde yaptığı işi anlatan Divan-ı Hümayun üyesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şeyhülislam
B) Kazasker
C) Defterdar
D) Nişancı

10.

Yukarıda verilen haritaya göre,

- I. Bursa, Bizans hâkimiyetinde bulunmaktadır.
II. Anadolu'da siyasi birlik bulunmamaktadır.
III. Osmanlı Beyliği, Rumeli'ye geçmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) I, II ve III.

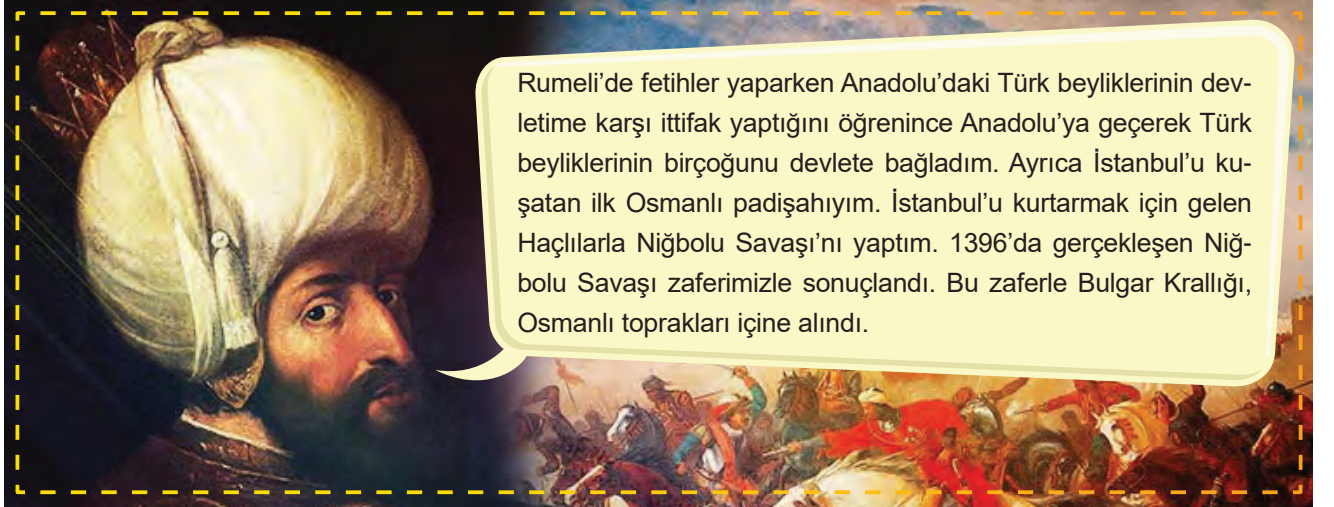

1. (I) Osmanlı Beyliği, Bizans İmparatorluğu'nun önemli ticaret yolları üzerinde bulunan büyük kent ve kasabalarıyla komşuydu ve bu şehirlerle yapılan ticaretten önemli gelir elde ediyordu. (II) Anadolu ve Balkanlar çevresinde güçlü devletler yoktu. Bu durum Osmanlı Beyliği'nin büyümesini kolaylaştırmıştı. (III) Bu dönemde Bizans İmparatorluğu kimi zaman iç karışıklıklarla uğraşıyor, kimi zaman da kendisine bağlı "tekfur" denilen bölgesel yöneticilere bile söz geçiremiyordu. (IV) Anadolu'daki beyliklerin çoğu komşu olmasına rağmen topraklarını genişletebilmek için birbirleriyle mücadele etmek zorunda kalmışlardı. Osmanlı Beyliği ise bulunduğu konumun sağladığı avantaj ile mücadelesinin çoğunu komşusu olan Bizans İmparatorluğu ile yapmıştı.

Verilen metindeki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde Osmanlı Devleti'nin büyümesinde etkili olan ekonomik nedenlerden biri verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Aşağıda Yıldırım Bayezid Dönemi'nde yaşanan bazı gelişmeler kendi anlatımıyla verilmiştir.

Rumeli'de fetihler yaparken Anadolu'daki Türk beyliklerinin devlete karşı ittifak yaptığını öğrenince Anadolu'ya geçerek Türk beyliklerinin birçoğunu devlete bağladım. Ayrıca İstanbul'u kuşatan ilk Osmanlı padişahıyım. İstanbul'u kurtarmak için gelen Haçlılarla Niğbolu Savaşı'nı yaptım. 1396'da gerçekleşen Niğbolu Savaşı zaferimizle sonuçlandı. Bu zaferle Bulgar Krallığı, Osmanlı toprakları içine alındı.

Bu anlatım dikkate alındığında Yıldırım Bayezid hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamaya çalışmıştır.
B) Topraklarını Avrupa yönünde genişletmiştir.
C) Askerî anlamda önemli başarılar kazanmıştır.
D) Bizans'la diplomasi alanında olumlu ilişkiler kurmuştur.

3. Karacahisar'ın fethinden sonra hutbe okutulmasını ve kadı atanmasını bağımsızlık ilanı olarak gören tarihçiler 1299 tarihini; Halil İnalcık gibi bazı tarihçilerimiz ise 1302'de Koyunhisar'da Bizans'a karşı elde edilen zafer sonrası Osmanlı Devleti'nin bağımsızlığa kavuştuğunu kabul ederler.

Verilen bilgidен Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Osmanlı Devleti'nde egemenliğin kaynağı farklılık göstermektedir.
II. Osmanlı Devleti'nin kuruluş tarihi konusunda farklı fikirler bulunmaktadır.
III. Osmanlı Devleti'nde veraset anlayışında değişiklik olmuştur.

çıkarımlarından hangisi ya da hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

4. "Bizler başkent dışında yaşayan askerleriz. Osmanlı ordusunun en kalabalık gücünü bizler oluşturuyoruz. Devlet bize doğrudan maaş vermez. Bize bakmakla yükümlü tuttuğu kişilere tımar ismi verilen dirlik toprağı verir. Tımar sahipleri elde ettiği gelirin bir kısmı ile bizim bütün masraflarımızı karşılar. Savaş zamanı hızla orduya katılırız. Barış zamanı ise atlarımızla savaş talimi yapar ve ihtiyaçlarımızı karşılayan tımar sahibinin topraklarındaki üretimi denetleriz. Aynı zamanda bulunduğumuz bölgenin güvenliğini de sağlarız. Hem tımar topraklarında yaşadığımız hem de atlı askerler olduğumuz için bize Tımarlı Sipahiler denir."

Kendini bu şekilde tanıtan Osmanlı askerî hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Taşrada devlet otoritesinin ve güvenliğin sağlanmasına katkıda bulunmuştur.
B) Osmanlı merkez ordusunun en önemli bölümünde görev yapmaktadır.
C) Üretimden elde edilen gelirle ihtiyaçları karşılanmıştır.
D) Üretimin devamlılığının sağlanmasında önemli bir rol üstlenmiştir.

5.

AHİLİK YÜZYILLARDIR ANADOLU'YA IŞIK TUTUYOR

Anadolu'nun Türkleşmesi ve Müslümanlaşmasına manevi mimar olarak büyük katkı sağlayan, Osmanlı Beyliği'nin cihan devleti haline gelmesindeki önemli teşkilatlarından birisi olan Ahilik, yüzyıllardır ilham kaynağı olmayı sürdürüyor.

AHİLİK KÜLTÜRÜ

Ahilik, Ahi Evran-ı Veli tarafından 1200'lü yıllarda o dönem Anadolu'ya göç eden Türkmenlere hem aş hem iş imkânı sağlamak hem de onları tekke ve zaviyelerde iyi bir Müslüman ve vasıflı bir meslek sahibi, üretici insan haline getirmek için kuruldu. Kökleri bin yıl öncesine kadar dayanan Ahi birlikleri, özellikle Anadolu'da göçebe Türk boylarının yerleşik hayata geçmesi ve Müslümanlaşmasını sağlayarak birçok önemli işlev üstlendi.

Ahi Evran-ı Veli

Yalnızca verilen görsele göre Ahi teşkilatının Osmanlı Devleti'ne hangi alanda doğrudan katkı sağladığı söylenemez?

- A) Ekonomik B) Dinî C) Askerî D) Sosyal

1. Milliyetçilik akımının etkisiyle her milletin kendi devletini kurma çabası içine girmesi dünya siyasi haritasının değişmesine neden olmuştur.

Yaşanan bu gelişmeler aşağıdakilerden hangisinin sonucunda ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Fransız İhtilali'nin
B) Sanayi İnkılabı'nın
C) Rönesans hareketlerinin
D) Coğrafi keşiflerin

2. XV. ve XVI. yüzyıllar arasında Avrupa'da yaşanan gelişmelere ait olaylar ve sonuçları eşleştirilerek aşağıdaki tabloda verilmiştir.

OLAY	SONUCU
Coğrafi keşifler	Dünyanın yuvarlak olduğu ispatlanmıştır.
Rönesans	Bilim ve teknikteki gelişmeler hızlanmıştır.
Reform	.....? .....

Verilen eşleştirme tablosunda "..?.." ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Katolik mezhebi parçalanmıştır.
B) Sömürgecilik yaygınlaşmıştır.
C) Sendikacılık girişimleri başlamıştır.
D) Yeni ticaret yolları bulunmuştur.

3. Rönesans hareketleri ile Avrupa'da bilim ve teknikte ilerleme sağlanmış, skolastik düşünce yıkılarak yerini pozitif düşünce almıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Rönesans döneminin özelliğini yansıtmaz?

- A) Özgür düşüncenin ön plana çıkması
B) Deney ve gözleme önem verilmesi
C) Din adamlarına duyulan güvenin artması
D) Avrupa'nın gelişmesi ve güçlenmesi

4. Leonardo da Vinci, Rönesans döneminde yetişen sanatçılar içinde özel bir yere sahiptir. Da Vinci ressam, heykeltıraş, mucit, müzisyen ve mimardır. İnsan bedeni üzerinde incelemeler yapan Da Vinci uçuş makinesi, denizaltı, helikopter gibi pek çok araç tasarımı gerçekleştirdi. Bu tasarımlar uzun süre çizim defterlerinde kaldı ve yüzyıllar sonra çizimlerde yer alan bazı araçlar yapılabildi. Da Vinci, İstanbul'da Haliç üzerine bir köprü projesi de çizerek padişah İkinci Bayezid'e sundu. Ancak Leonardo da Vinci'nin bu projesi hayata geçirilemedi.

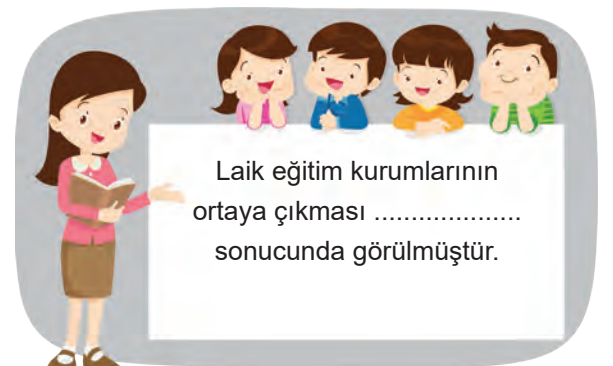
Verilen bilgiye göre Leonardo da Vinci ile ilgili,

- I. Tıp bilimi ile ilgilenmiştir.
II. Çok yönlü bir insandır.
III. Mühendislik bilimine katkı sunmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

- 5.

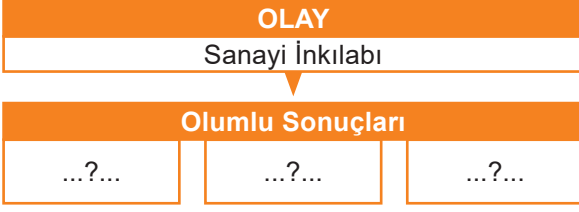
Laik eğitim kurumlarının ortaya çıkması ..... sonucunda görülmüştür.

Öğretmenin verdiği bu bilginin doğru olabilmesi için cümlede "....." ile boş bırakılan yerin aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanması gerekir?

- A) Coğrafi keşifler
B) Reform hareketleri
C) Sanayi İnkılabı
D) Rönesans hareketleri

6.

Verilen diyagramda "...?..." ile boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Demir yollarının gelişmesi
- B) Sömürgecilik yarışının hız kazanması
- C) İnsanların refah seviyesinin yükselmesi
- D) Seri ve ucuz üretimin yaygınlaşması

7.

Avrupa'da Rönesans dönemi ve Reform hareketleriyle birlikte düşünce hayatında ve bilim alanında önemli gelişmeler başladı. Düşünce özgürlüğünün önündeki engeller kalktı. Akıl, deney ve gözleme dayalı bilimsel düşünce gelişti. Bu nedenle Avrupa'da 17 ve 18. yüzyıllar ..... olarak isimlendirildi.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılırsa bilgi bütünlüğü doğru sağlanmış olur?

- A) Sanayi İnkılabı
- B) Coğrafi keşifler
- C) Aydınlanma Çağı
- D) Fransız İhtilali

8.

- Kağıt ve matbaa gibi teknik buluşların kullanımının yaygınlaşması
- Eğitimin kilisenin etkisinden kurtarılması
- Dünyanın yuvarlak olduğunun anlaşılması

Avrupa'da görülen bu gelişmelerle aşağıdakilerden hangisi arasında doğrudan bir bağlantı kurulamaz?

- A) Coğrafi keşifler
- B) Sanayi İnkılabı
- C) Reform
- D) Rönesans

9.

Avrupalıların XV. yüzyılın sonunda başlatıp XVI. yüzyılda da devam ettirdikleri yeni yerler bulma girişimlerine coğrafi keşifler adı verilir. Açık denizlere çıkan Avrupalılar, yeni kıtalar ve ülkeler keşfetmeye başladılar.

Coğrafi keşifleri kolaylaştıran faktörler arasında,

- I. Coğrafya bilgisinin gelişmesi
- II. Pusulanın kullanılması
- III. Gemicilik tekniğinin ilerlemesi

hangisi ya da hangileri yer alır?

- A) Yalnız II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

10.

Öğrencinin araştırdığı durum Avrupa'da yaşanan aşağıdaki gelişmelerden hangisinin ortaya çıkmasında doğrudan etkili olmuştur?

- A) Coğrafi keşifler
- B) Sanayi İnkılabı
- C) Rönesans
- D) Reform

1.

RÖNESANS'IN SONUÇLARI		
Dünya'nın şekli ile ilgili bilimsel gerçeklerin ortaya çıkması Katolik kilisesine güveni azalttı. Bu durum Avrupa'da Reform hareketinin başlamasına neden oldu.	Sorgulayıcı, eleştirci düşünce geliştirdi. İnsan ve insani değerlere daha fazla önem verilmesi ile hümanizm kavramı ortaya çıktı.	Mimaride barok (geometrik şekiller) tarzı eserler yapıldı. İnsanın anatomik yapısı incelenerek resimler yapıldı. Rönesans dönemi heykellerinde oran ve orantı kullanıldı.
İlgili Olduğu Alan	İlgili Olduğu Alan	İlgili Olduğu Alan
...I...	...II...	...III...

Verilen tabloda boş bırakılan yerlere, sırasıyla aşağıdakilerden hangileri yazılmalıdır?

- I
- A) Sanat
B) Din
C) Bilim ve felsefe
D) Din

- II
- Din
Bilim ve felsefe
Sanat
Sanat

- III
- Bilim ve felsefe
Sanat
Din
Bilim ve felsefe

2.

Fransız İhtilali sonucunda tüm dünyada milliyetçilik, eşitlik, özgürlük kavramları önem kazandı. Fransız İhtilali sonucunda içinde çok sayıda ulusu barındıran Osmanlı Devleti parçalanmaya başladı. Osmanlı Devleti içinde yaşayan Rumlar, Sırp gibi uluslar milliyetçilik düşüncesinin etkisiyle kendi devletlerini kurmak için ayaklandılar. Osmanlı devlet adamları devletin parçalanmasını önlemek için 1839'da Tanzimat Fermanı'nı ve 1856'da Islahat Fermanı'nı ilan ederek sınırları içindeki tüm uluslara eşit haklar tanıdılar. 1876'da meşrutiyet yönetimine geçerek tüm ulusların yönetime katılmasını sağladılar. Tüm bu çabalar, ayaklanmaları ve devletin parçalanmasını önleyemedi.

Verilen bilgilere göre,

- I. Osmanlı devlet adamları devletin dağılmasını durdurabilmiştir.
II. Fransız İhtilali sonrası yayılan milliyetçilik akımı Osmanlı'nın merkezî otoritesini sarsmıştır.
III. Azınlıklar ayrılıkçı fikirler benimseyerek Osmanlı'nın toprak bütünlüğünü tehlikeye sokmuştur.

Yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

3.

Coğrafi keşiflerden önce Osmanlı Devleti önemli bir güç merkeziydi. İpek Yolu ve Baharat Yolu üzerindeki ticaretin lideri ve merkezi olan Osmanlı Devleti ticaret yollarından önemli gelir elde etmekteydi. Bu gelirler hem yapılan ticaretten hem de gümrük gelirlerinden oluşmaktaydı. Coğrafi keşiflerden sonra ticaret yollarının değişmesiyle Akdeniz limanları önemini kaybetti ve Osmanlı Devleti büyük gelir kaybına uğradı.

Verilen bilgiye göre coğrafi keşifler Osmanlı Devleti'ni daha çok hangi alanda olumsuz etkilemiştir?

- A) Dinî B) Sanatsal C) Mali D) Kültürel

4. İstanbul'un Fethi'nin dünya tarihi açısından önemli sonuçları olmuştur. Bu sonuçlardan bazıları şunlardır:

- Akdeniz ticaretinin büyük oranda Müslümanların eline geçmesi Avrupa'da yeni ticaret yollarının aranmasına neden olmuştur.
- İstanbul'dan ayrılan Bizanslı bilim insanları İtalya'ya giderek eski Yunan eserlerini öğretmişlerdir.
- En güçlü sur ve kalelerin toprakla yıkılabileceği anlaşılmıştır.

Verilen bilgilere göre İstanbul'un Fethi Avrupa tarihi açısından,

- I. Coğrafi keşiflerin başlaması
- II. Rönesans'ın doğması ve gelişmesi
- III. Derebeylik rejiminin yıkılması

gelişmelerinden hangilerine ortam hazırlamıştır?

- A) I ve II.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

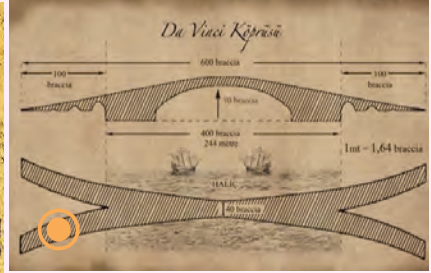
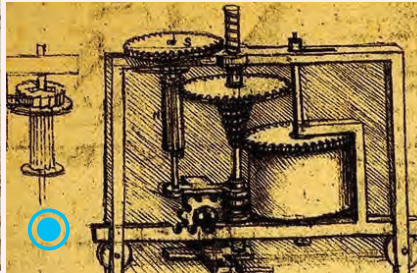
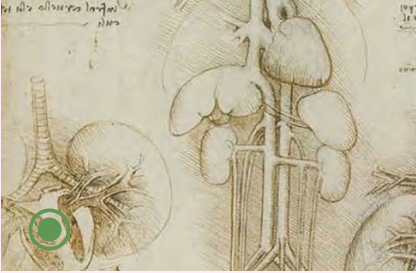
5.

Leonardo da Vinci
(1452-1519)

Rönesans döneminde yetişen sanatçılar içinde İtalya'da dünyaya gelen Leonardo da Vinci özel bir yere sahiptir. Da Vinci;

- İnsan anatomisi üzerine incelemeler yaptı. İnsan vücudunu inceleyerek daha önce yapılmış olanlardan çok daha hatasız vücut çizimleri yaptı.
- Uçma makinesi, denizaltı, helikopter gibi pek çok araç tasarımı yaptı. Uzun süre çizim defterinde kalan bu tasarımlar yüzyıllar sonra yapılabildi.
- İstanbul'da Haliç üzerine bir köprü projesi de yapmış ve bu projesini Osmanlı padişahı II. Bayezid'e sunmuştu.

Verilen bilgide Leonardo da Vinci'nin insanlığa hangi alanda katkı sağladığı vurgulanmamıştır?

- A) Mimari   B) Edebiyat   C) Resim   D) Tıp

6. Rönesans döneminin başlamasında Müslümanlardan öğrenilen kâğıt ve matbaanın geliştirilmesi ile çok sayıda kitabın basılması etkili oldu. Bu sayede bilginin yayılması hızlandı. Müslüman bilim insanlarının çalışmalarının Avrupalılar tarafından tercüme edilmesi de Rönesans'ın gelişmesinde etkili oldu. Rönesans hareketleri ile Avrupa'da bilim ve teknikte ilerleme sağlandı.

Bu paragrafa göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Avrupa uygarlığı tümüyle İslam bilginlerinin eseridir.
- B) Müslümanlar dünya bilim mirasının gelişmesine katkıda bulunmuştur.
- C) Kağıt ve matbaa Avrupa'da bilim ve teknikte ilerleme yaşanmasını sağlamıştır.
- D) İslam bilginlerinin eserleri Batı'da kabul görmüştür.

Zorluk
SeviyesiKaç netin
var?Kaç dakika
sürdü?Kaç dakika
sürdü?Kaç dakika
sürdü?Kaç dakika
sürdü?

1. Çatalhöyük 9500 yıllık geçmişi olan ve yaklaşık 8000 insanı barındırmış geniş bir kasabadır. Son tespitler burada yaşayanların tarlalarını bugünkü Çumra ilçesi civarında oluşturduklarını ve sürülerini Çatalhöyük'ten uzakta otlattıklarını ortaya koymaktadır. Çatalhöyük'te bulunan kumaş parçaları en eski kumaş örneklerindendir. O dönemde Hasan Dağı'ndan elde edilen obsidiyen ile tuzu hem kendi ihtiyaçları için kullanmışlar hem de çevrelerindeki yerleşim birimlerinde yaşayan insanlara satmışlardır.

Buna göre Çatalhöyük'te yaşayan insanların,

- I. Tarım
- II. Dokumacılık
- III. Ticaret
- IV. Hayvancılık

faaliyetlerinden hangileri ile uğraştıkları söylenebilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II, III ve IV. D) I, II, III ve IV.

2. Geçmişten günümüze insanların yerleşim yeri tercihinde doğal ve beşerî faktörler etkili olmuştur. Doğal faktörler yeryüzü şekilleri, iklim, su kaynakları, yer altı kaynakları, bitki örtüsü gibi insan eli değmeden var olmuş unsurlardır. Beşerî faktörler ise ekonomik faaliyetler, ticaret, sanayi, madencilik, hayvancılık ve tarım gibi insan müdahalesi sonucu oluşan unsurlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yerleşim yeri tercihinin etkileyen beşerî faktörlere örnek olarak gösterilebilir?

- A) Bursa'da endüstriyel faaliyetlerin fazla olması nedeniyle nüfusun fazla olması
B) Erzurum'da kış şartlarının ağır geçmesi nedeniyle nüfusun az olması
C) Ardahan'da yükselti ve engebe fazla olduğu için nüfusun seyrek olması
D) Ilıman hava koşullarının etkili olması nedeniyle Antalya'da nüfusun kalabalık olması

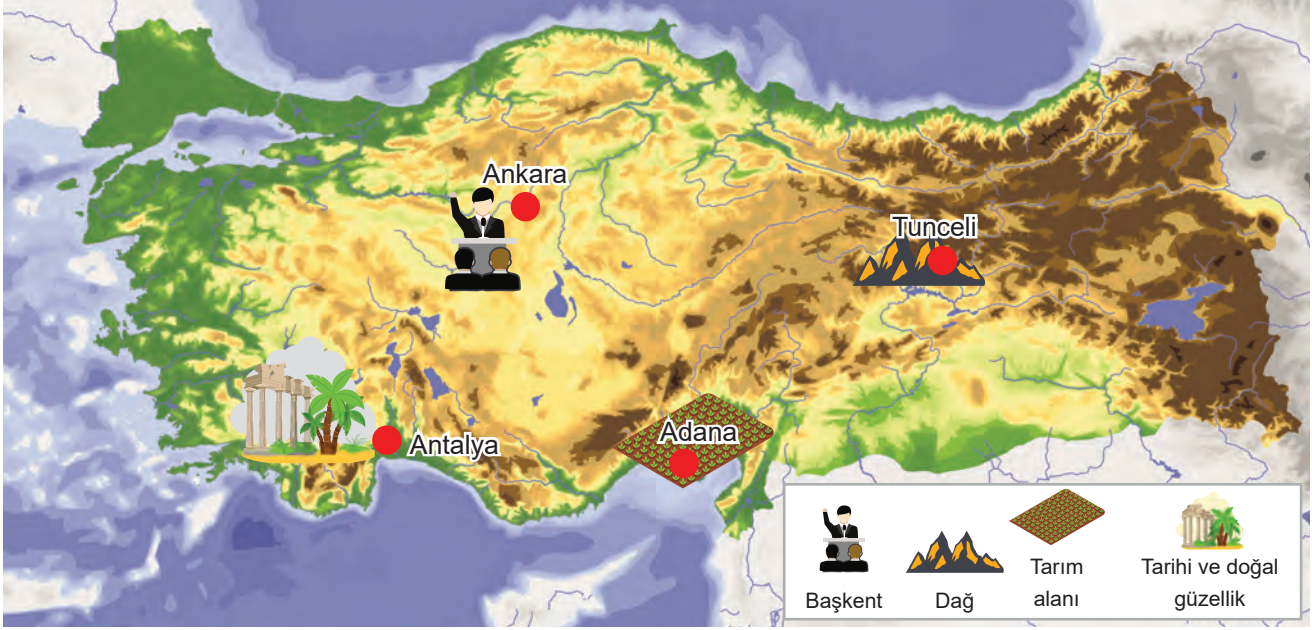
3. MÖ 3000'li yıllarda insanlar yaşamak için su kenarlarını, toprağı ve iklimi tarım yapmaya elverişli yerleri tercih ettiler. Ticaretin gelişmesiyle şehirlerini, doğal kaynakların bol olmasının yanı sıra ürünlerinin ticaretini kolayca yapabilecekleri su ve yol kenarlarına kurdular.

İnsanların şehirlerini ürünlerinin ticaretini kolayca yapabilecekleri su ve yol kenarlarına kurlmaları aşağıdakilerden hangileri arasında etkileşim bulunduğunu kanıtlamaktadır?

- A) Doğal şartlar - Hukuki gelişmeler
B) Ekonomik faaliyetler - Yerleşme
C) Yönetim biçimi - İnsan hakları
D) Turizm - Ticaret

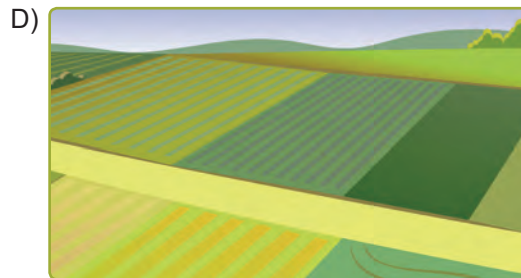
4. Aşağıdaki Türkiye fiziki haritası üzerinde bazı şehirler ile bu şehirlerin özellikleri gösterilmiştir.

Haritaya göre nüfus ve yerleşmenin en az olması gereken şehir ile bunun nedeni aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Ankara'dır çünkü Türkiye'nin yönetim merkezidir.
B) Adana'dır çünkü ülkemizin en verimli ovalarından sayılan Çukurova burada bulunur.
C) Tunceli'dir çünkü arazisi yüksek ve engebeldir.
D) Antalya'dır çünkü çok önemli bir turizm merkezidir.
5. Bir yerdeki nüfus ve yerleşme üzerinde çeşitli faktörler etkili olmaktadır. İnsan yaşamı ve çeşitli faaliyetlere elverişli alanlar nüfus bakımından daha kalabalıktan elverişli olmayan alanlar ise daha seyrek ve az nüfusludur.

Buna göre aşağıdaki yerlerden hangisinde nüfus ve yerleşmenin daha yoğun olması beklenir?

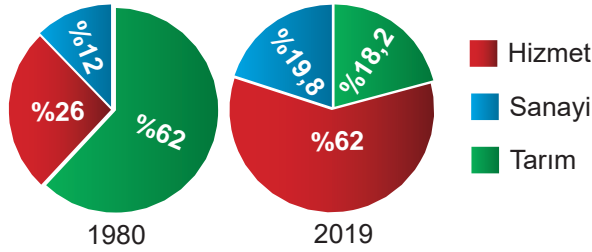
Zorluk
SeviyesiKaç netin
var?Kaç dakika
sürdü?Kaç dakika
sürdü?Kaç dakika
sürdü?

1. Şehirleşme ülkemizin her yerinde aynı hızda olmamaktadır. Bölgelere göre kent nüfusunun dağılışı değerlendirildiğinde en çok kent nüfusunun Marmara Bölgesi'nde bulunduğu görülür. Bölgede kent nüfusunun fazlalığının temel nedeni ..... faaliyetlerinin yoğun olmasıdır.

Verilen metinde "....." ile boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Sanayi B) Madencilik
C) Eğitim D) Tarım

2. Aşağıdaki grafiklerde Türkiye'de çalışan nüfusun iş kollarına dağılımı gösterilmiştir.

Grafiklere bakılarak aşağıdaki seçeneklerden hangisi söylenemez?

- A) Tarım sektöründe çalışan nüfus oranı azalmıştır.
B) Sanayi sektöründe istihdam oranı artmıştır.
C) Günümüze doğru en fazla artış sanayi sektöründe olmuştur.
D) Hizmet sektöründe çalışan nüfus oranı artmıştır.

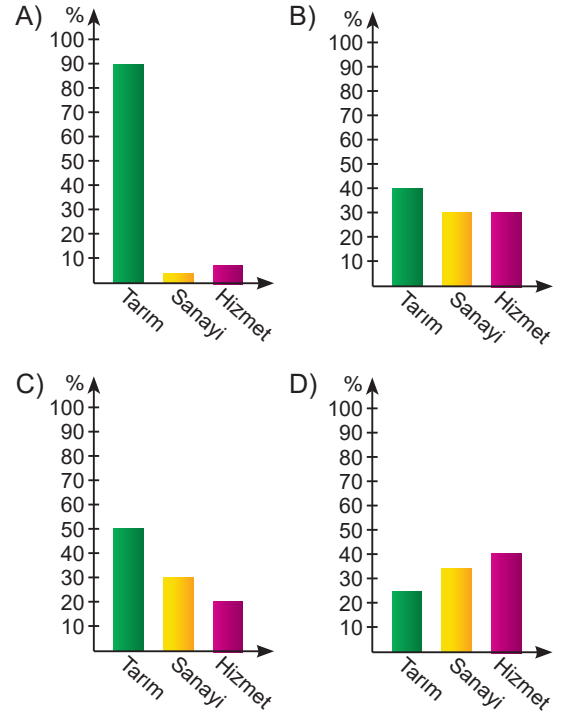
3. Ülke nüfusumuzun büyük bir kısmı, iklim koşulları elverişli olan kıyı kesimlerinde toplanmıştır. Karasal iklimin etkili olduğu iç kesimler ile dağlık alanlarda yerleşim ve nüfus yoğunluğu azdır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki illerden hangisinde nüfus yoğunluğunun daha az olması beklenir?

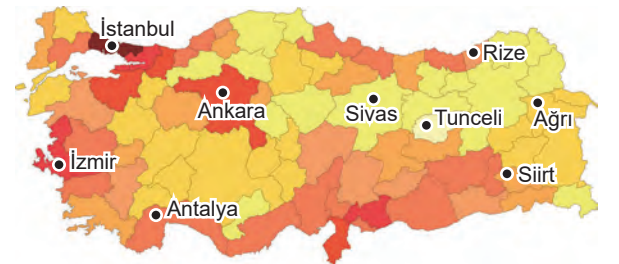
- A) Trabzon B) İzmir
C) Sivas D) Adana

4. Gelişmiş ülkelerde sanayi ve hizmet sektörlerinde çalışan insan sayısı fazla, tarım sektöründe çalışan insan sayısı azdır. Az gelişmiş ülkelerde ise tarım sektöründe çalışan insan sayısı daha fazla, sanayi ve hizmet sektöründe çalışan insan sayısı ise azdır.

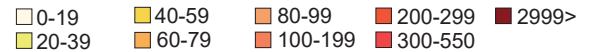
Buna göre hangi grafiğin diğerlerine göre gelişmiş bir ülkeye ait olduğu söylenebilir?

- 5.

Km² 'ye düşen kişi sayısı (TÜİK 2019)

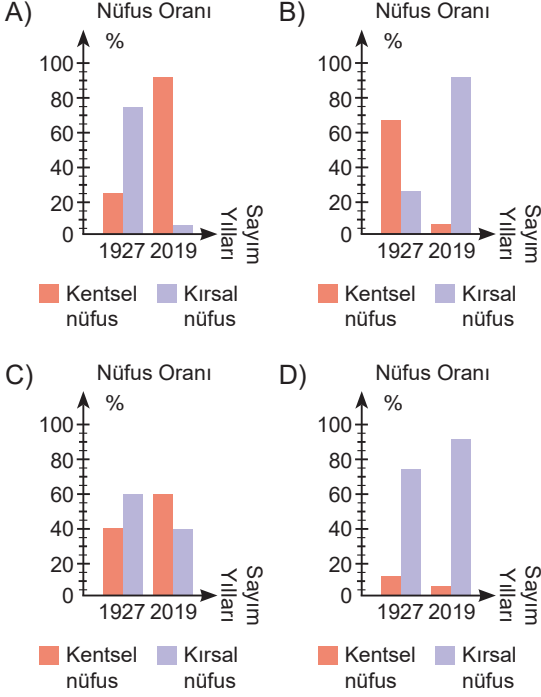

Türkiye nüfus yoğunluğunu gösteren haritaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Nüfus yoğunluğunun en az olduğu il Tunceli'dir.
B) İstanbul'da km²'ye düşen insan sayısı fazladır.
C) Ülkemizin nüfus yoğunluğu ilden ile farklılık göstermektedir.
D) Ülkemizin doğusundaki nüfus yoğunluğu batısına göre daha fazladır.

6. Ülkemizde 1927 yılında yapılan nüfus sayımında şehirlerimizin toplam nüfus içerisindeki oranı %24,02 iken bu oran 2019 yılında %92,80 olmuştur.

Bu verileri yansıtan grafik aşağıdakilerden hangisidir?

7. Türkiye Nüfusunun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (2019)

Yaş grubu	Toplam nüfus içindeki oranı (%)
0-14	23,1
15-64	67,8
65 yaş ve üzeri	9,1

Tabloda yer alan bilgilere göre,

- Ülkemizin çocuk nüfusu yaşlı nüfusundan fazladır.
- Ülkemiz nüfusunun büyük bir çoğunluğunu çalışma çağındaki nüfus oluşturmaktadır.
- Toplam nüfus içerisindeki en düşük pay aktif nüfusa aittir.

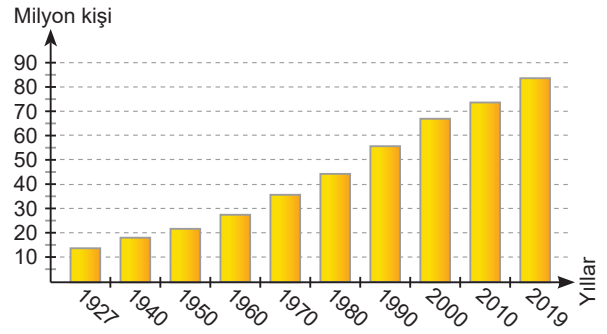
yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

8. Türkiye'nin nüfus özellikleri ile ilgili bir araştırma yapan Gökçe aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşırsa doğru bilgi edinmiş olur?

- A) Kentsel nüfus miktarı kırsal nüfus miktarından azdır.
B) Nüfusumuz dengeli dağılmamıştır.
C) Okuryazar oranı çok düşüktür.
D) Yaşlı nüfus oranı çok yüksektir.

9. Aşağıdaki grafikte yıllara göre Türkiye nüfusu gösterilmiştir.

Bu grafiğe göre,

- 2019 yılında nüfusumuz 80 milyonu aşmıştır.
- Ülkemizin nüfusu sürekli artış göstermiştir.
- 1927 ile 1940 yıllarının toplam nüfus miktarı, 2000 yılının nüfus miktarından azdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

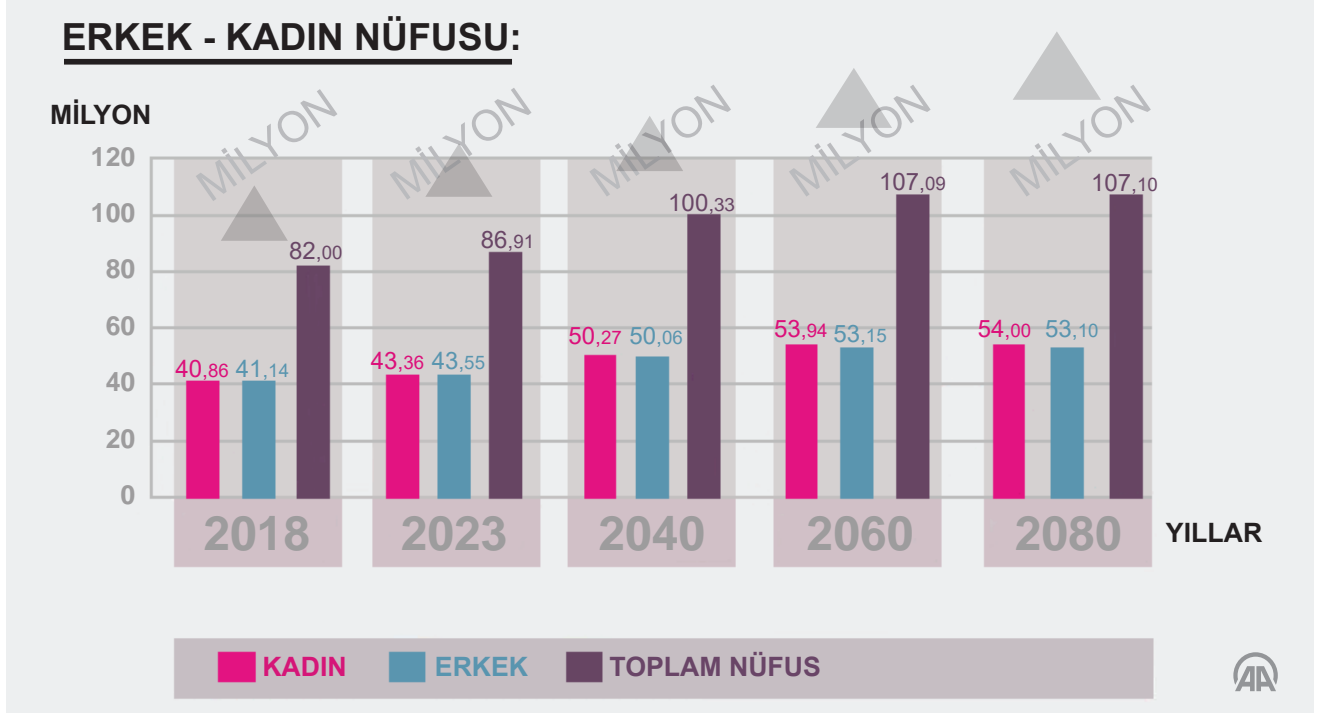
- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

10. Cumhuriyetin ilk yılları ile sonraki yıllarda kırsal nüfus oranı, kentsel nüfus oranına göre fazla iken günümüzde tam tersi bir durum söz konusudur.

Kırsal nüfus oranının azalmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Miras yoluyla tarım arazilerinin parçalanması
B) Şehirlerde ekonomik faaliyetlerin çeşitlilik göstermesi
C) Devletin tarım ve hayvancılık faaliyetlerini prim yoluyla desteklemesi
D) Kırsal kesimde sosyal imkânların yeterli olması

1.

Türkiye İstatistik Kurumunun nüfus projeksiyonlarından derlenen bu grafiğe göre aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenmemektedir?

- A) Türkiye nüfusunun 2040 yılında 100 milyonu aşması
- B) 2023 yılında erkek nüfusun kadın nüfustan fazla olması
- C) Türkiye'deki kadın nüfusun erkek nüfusu ilk kez 2060 yılında geçmesi
- D) Türkiye nüfusunun 2080 yılına kadar sürekli artması

2.

Nüfus Artış Hızı (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Türkiye Ortalaması	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	13,5	12,4	14,7	13,9
Ankara	24,7	15,1	15,9	20,6	23,1	14,3	18,3	10,8	24,2
Antalya	32,4	23,7	30,9	29,4	29,2	17,4	15,3	25,9	34,6
Gaziantep	30,6	25,9	24,6	24,1	22,2	21,7	15,7	11,4	19,9
İstanbul	27,4	16,8	21,8	15,2	19,3	10,0	15,1	2,6	29,5
İzmir	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	13,1	13,2	9,5	10,8
Samsun	-0,7	0	8	6,5	7,8	12,5	13,1	17,2	9,6
Van	-12,5	28,4	17,1	14,3	9,9	3,5	6,1	15,1	11,5

Verilen tablodan aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

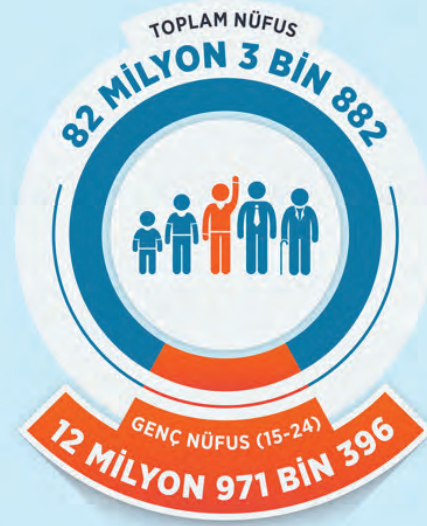
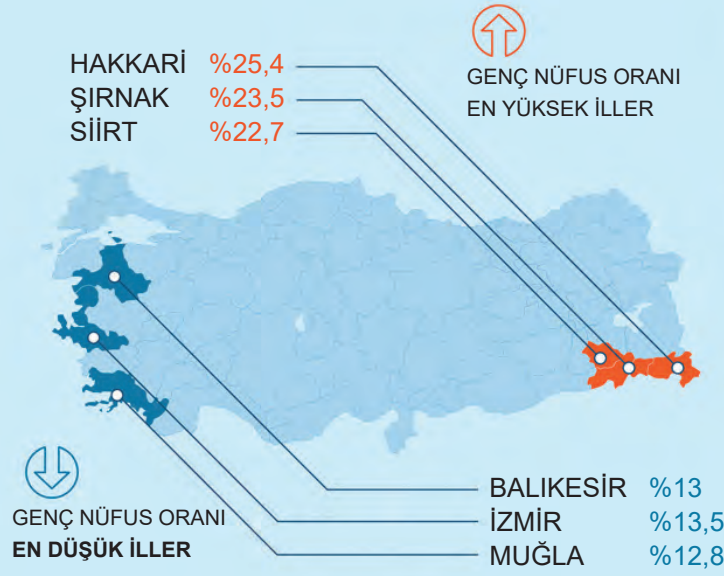
- A) 2019 yılında nüfus artış hızının en fazla olduğu il Antalya'dır.
- B) Verilen yıllar içerisinde Ankara'nın nüfus artış hızı sürekli artmıştır.
- C) Verilen yıllar içerisinde nüfus artış hızının en fazla olduğu yıl 2018'dir.
- D) 2013 yılında nüfus artış hızının bir önceki yıla göre en fazla arttığı il Samsun'dur.

3.

(16.05.2019)

Türkiye nüfusunun yüzde 18,8'i genç

Geçen yıl itibarıyla Türkiye nüfusunun yüzde 15,8'ini 15-24 yaş grubundaki genç nüfus oluşturdu.

TOPLAM NÜFUSUN

15,8'i

GENÇ NÜFUSUN

%51,2'si
ERKEK

%48,8'i
KADIN

Gençlerin internet
kullanım oranı

Bu görsele göre,

- Genç nüfus içinde erkeklerin oranı kadınların oranından fazladır.
- Kadınların yükseköğretime gitme oranı erkeklerden daha azdır.
- Balıkesir'in genç nüfus oranı, Şırnak'ın genç nüfus oranından yüksektir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

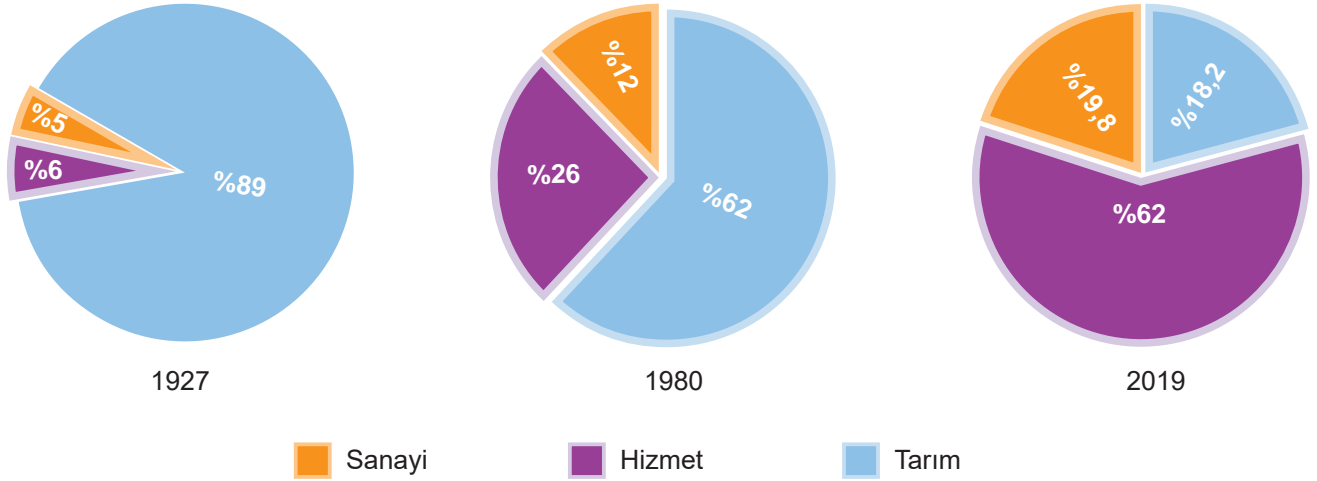
- A) Yalnız I.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

8.

Yıllara Göre Türkiye'de Çalışan Nüfusun İş Kollarına Dağılımı

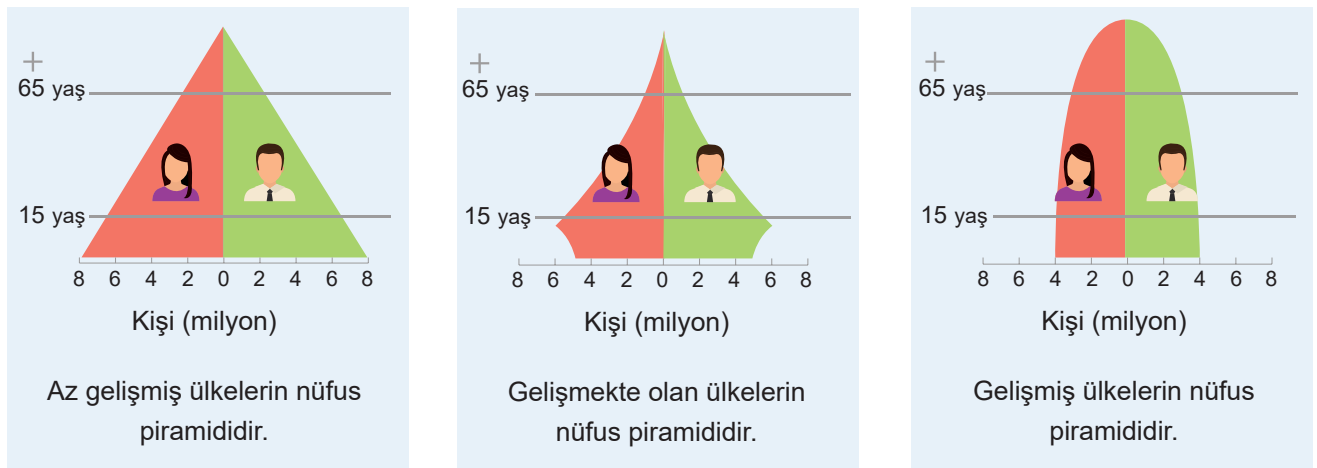
Türkiye'de çalışan nüfusun iş kollarına dağılımını gösteren grafik incelendiğinde,

- I. Günümüze yaklaştıkça tarım sektöründe çalışanların oranı azalmıştır.
- II. Verilen yıllar ve iş kolları içerisinde en fazla oran her zaman hizmet sektörüne ait olmuştur.
- III. 2019 yılında sanayide çalışan kişi sayısı tarımda çalışan kişi sayısından fazladır.

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

9.

Verilen nüfus piramitlerine göre aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

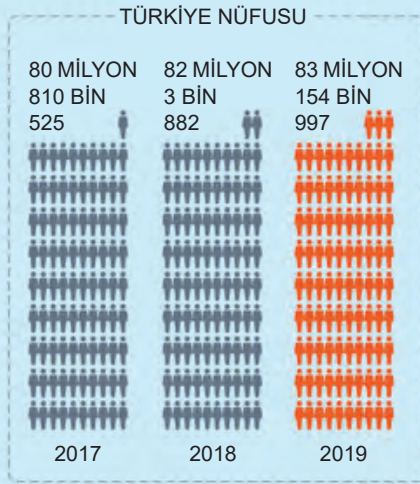
- A) Çocuk nüfus oranının en yüksek olduğu ülkeler gelişmekte olan ülkelerdir.
- B) Gelişmiş ülkelerdeki yaşlı nüfus, az gelişmiş ülkelerdeki yaşlı nüfustan fazladır.
- C) Gelişmekte olan ülkelerde piramidin taban kısmında görülen daralma, doğum oranının azaldığını gösterir.
- D) Az gelişmiş ülkelerin genç nüfusu, gelişmiş ülkelerin genç nüfusundan yüksektir.

10.

(04.02.2020)

Türkiye nüfusu 83 milyonu geçti

Türkiye'nin nüfusu, 2019 yılında bir önceki yıla göre 1 milyon 151 bin 115 kişi arttı

YILLIK NÜFUS ARTIŞ HIZI

2017

BİNDE

12,4

2018

BİNDE

14,7

2019

BİNDE

13,9

ERKEK NÜFUS

%50,2

41 MİLYON
721 BİN 136**KADIN NÜFUS**

%49,8

41 MİLYON
433 BİN 861**EN FAZLA NÜFUSA SAHİP İLLER**

İSTANBUL

15 MİLYON 519 BİN 267

BURSA

3 MİLYON 56 BİN 120

İZMİR

4 MİLYON 367 BİN 251

ANKARA

5 MİLYON 639 BİN 76

ANTALYA

2 MİLYON 511 BİN 700

GÜMÜŞHANE

164 BİN 521

TUNCELİ

84 BİN 660

BAYBURT

84 BİN 843

ARDAHAN

97 BİN 319

**İL VE İLÇE
MERKEZLERİNDE
İKAMET EDENLERİN
ORANI**

2018

%92,3

2019

%92,8

**ORTANCA
YAŞ**

2018 0 32 100

2019 0 32,4 100

**EN AZ NÜFUSA
SAHİP İLLER**

KİLİS

142 BİN 490

BAYBURT

84 BİN 843

ARDAHAN

97 BİN 319

Verilen görseli dikkatli şekilde inceleyen bir öğrenci,

- Nüfusun cinsiyet durumu
- Bağımlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı
- Nüfusun fazla ve az olduğu şehirler
- Ülkemizin kentsel nüfus miktarı

konularından hangileri ile ilgili bilgi edinebilir?

- A) I ve III.   B) II ve IV.   C) I, III ve IV.   D) II, III ve IV.

1. MÖ 3000'li yıllarda insanlar kurdukları şehirleri surlarla çevirdiler. Böylece birçok kale şehirler ortaya çıktı. Çanakkale yakınlarındaki Truva da bunlardan biridir.

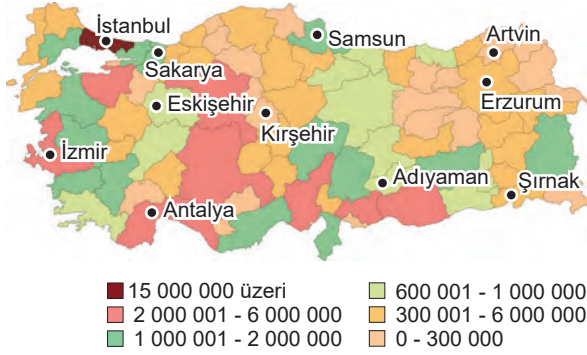
Buna göre Truva hakkında,

- I. İklim şartları çok serttir.
- II. Saldırlardan korunmak istenmiştir.
- III. Ticari faaliyetler gelişmiştir.

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

2.

Yukarıdaki Türkiye nüfus haritasından,

- I. Kent nüfusu kırsal nüfusundan daha fazladır.
- II. Nüfusun dağılımı ülkemizin her yerinde aynı değildir.
- III. Ülke nüfusumuzun büyük bir kısmı batı ve kıyı kesimlerinde toplanmıştır.

çıkarmılarından hangisi ya da hangileri yapılamaz?

- A) Yalnız I.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

3. Aşağıdakilerden hangisi bir ülkenin gelişmişliği hakkında bilgi vermez?

- A) Nüfusun eğitim durumu
- B) Çalışan nüfusun ekonomik faaliyet alanlarına göre dağılımı
- C) Nüfusun cinsiyet özellikleri
- D) Kırsal ve kent nüfus oranı

4. Aşağıdaki tabloda illerimizin bazı doğal ve beşerî özellikleri verilmiştir.

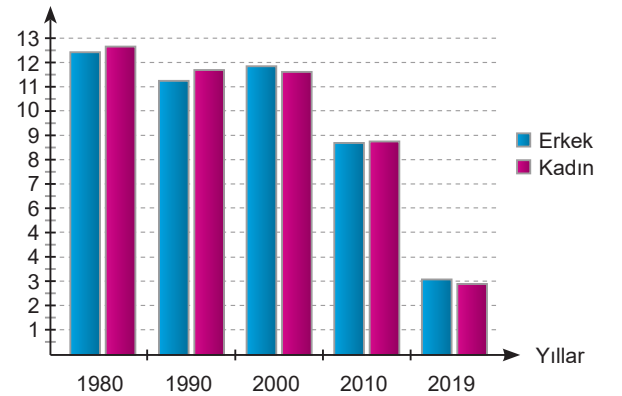
İL	ÖZELLİK	Doğal	Beşerî
Hakkari	Sanayi faaliyetleri gelişmemiştir.		
Ankara	Başkent olmasıyla hızla nüfusu artmıştır.		
İzmir	Ilıman iklim yapısına sahiptir.		

Verilen özellik doğal faktörle ilgili ise "D", beşerî faktörle ilgili ise "B" kutucuğu işaretlenecektir.

Buna göre konuyla ilgili yeterli bilgiye sahip bir öğrencinin cevap kağıdı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A)	D	B	B)	D	B	C)	D	B	D)	D	B
	✓			✓			✓			✓	
	✓			✓			✓			✓	
		✓			✓			✓			✓

5. Milyon kişi

Yukarıdaki grafikte Türkiye'nin kırsal nüfus gelişimi verilmiştir.

Bu grafikte ilk kez hangi yıl kadın nüfusu erkek nüfusunun gerisinde kalmıştır?

- A) 1980
- B) 1990
- C) 2000
- D) 2010

6. Kütahya'nın Simav ilçesinde dağdan inen kurdun iki kadına saldırarak birinin ölümü, diğerinin de ağır yaralanması ile sonuçlanan olay sonrası vali, yaptığı açıklamada 22 köyün karantina altına alındığını, köy halkı ve hayvanlara saldıran kurdun, kuduz olma ihtimaline karşı gerekli tüm tedbirlerin alındığını ifade etti. Vali, "Bir kurt dağdan inerek iki vatandaşımıza saldırmış, bir vatandaşımız hayatını kaybetmiş, diğeri de yaralanmıştır. Bölgede bulunan 22 köyde giriş çıkışlar için önlemler alındı." şeklinde konuştu.

Genel ağı haber, 14 Nisan 2011

Verilen genel ağı haberine göre yerleşme ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanma gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kamu mallarını korumak
B) Salgın hastalıkları önlemek
C) Düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek
D) Suç işlenmesini önlemek
7. Ben Zeynep, babamın kanser tedavi görmesi amacıyla yaşadığımız Aksaray'dan Konya merkeze taşınmak zorunda kaldık.

Buna göre Zeynep'in yaşadığı göç türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dış göç
B) Mevsimlik göç
C) Mülteci göçü
D) İç göç

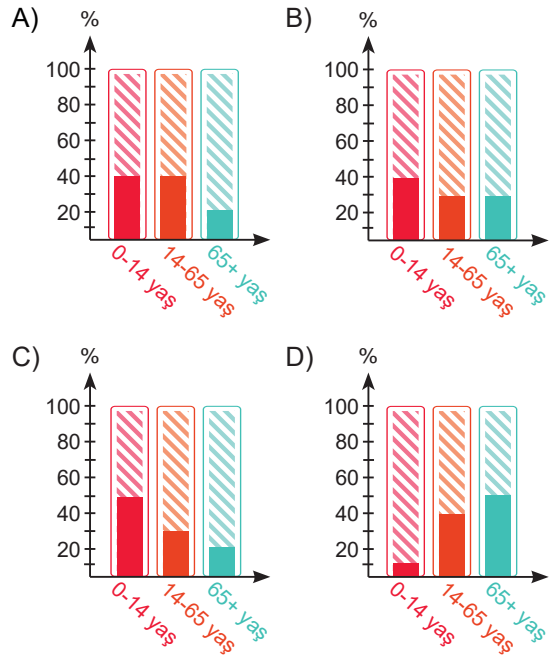
8. Herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma ve oturma hakkı vardır.
- Herkes kendi ülkesi de dahil olmak üzere herhangi bir ülkeden ayrılmak ve ülkesine yeniden dönmek hakkına sahiptir.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde yer alan bu maddeler aşağıdaki hak ve özgürlüklerden daha çok hangisi ile ilgilidir?

- A) Konut dokunulmazlığı hakkı
B) Yerleşme ve seyahat özgürlüğü
C) Düşünceyi açıklama özgürlüğü
D) Çalışma hakkı

9. ➤ Nüfusun yaş gruplarına dağılışı üç gruba ayrılmaktadır;
- 0-14 yaş arası genç nüfus
  - 15-64 yaş arası olgun nüfus
  - 65 yaş ve üzeri yaşlı nüfus diye adlandırılır.
- Gelişmiş ülkelerde doğum oranı düşük olduğu için genç nüfus oranı azdır. Ortalama yaşam süresi uzun olduğu için yaşlı nüfus oranı fazladır.

Buna göre aşağıdaki nüfus oranı ve yaş durumlarını gösterilen grafiklerden hangisinin gelişmiş bir ülkeye ait olduğu söylenebilir?

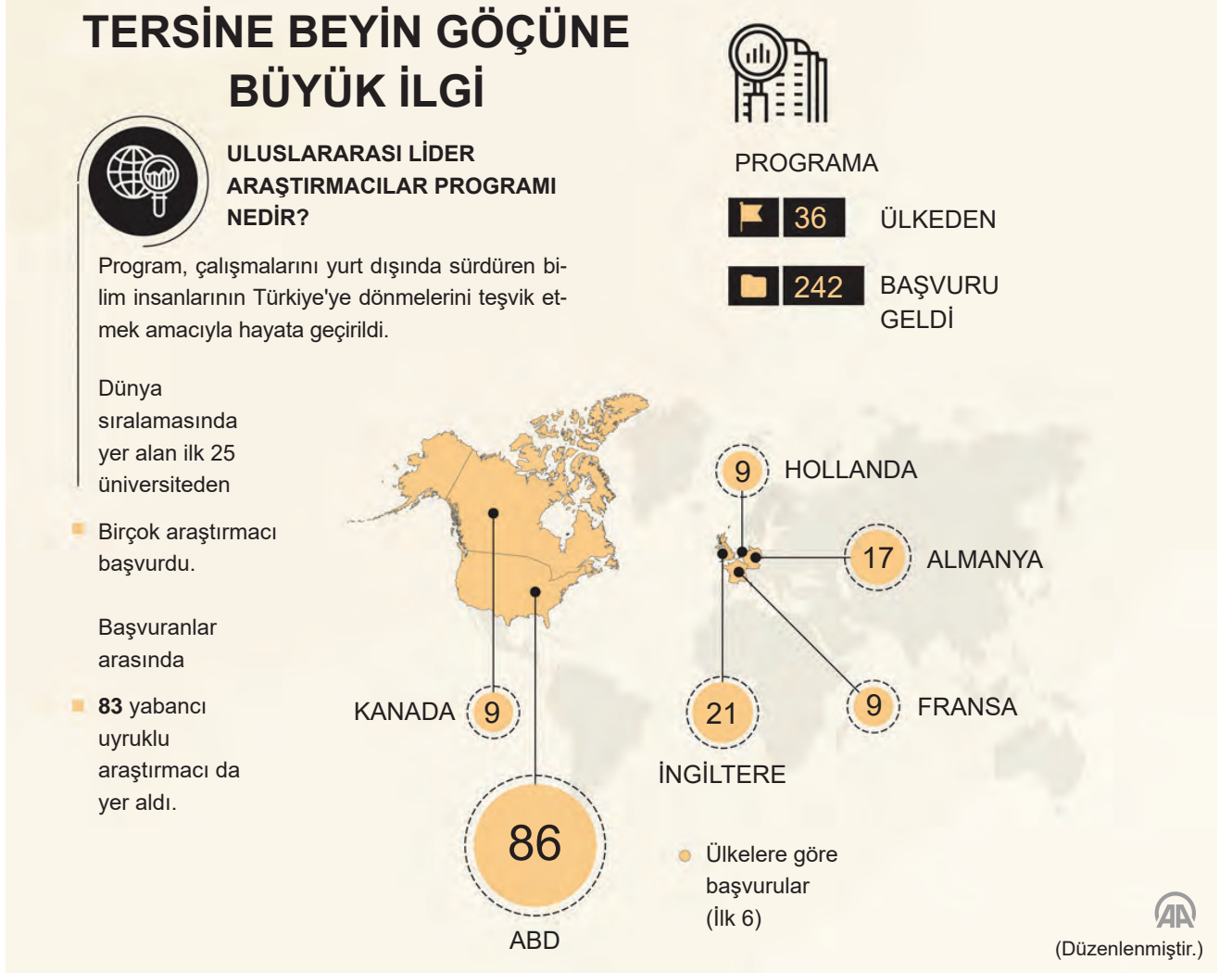

"Bu yıl da çok çalıştık. Farklı ülkelerden limanımıza birçok yabancı bayraklı gemi geldi." diyen bir kişi yaşadığı yerdeki yerleşmeyi etkileyen hangi faktörleri vurgulamıştır?

- A) Ticaret - Beşerî
B) Ulaşım - Doğal
C) Turizm - Doğal
D) Sanayi - Beşerî

1.

Verilen görselden Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) En fazla başvurunun Amerika Birleşik Devletleri'nden yapıldığı
- B) Yerli ve yabancı bilim insanlarının başvuruda bulunduğu
- C) Başvuran tüm bilim insanlarının başvurularının kabul edildiği
- D) Almanya'dan yapılan başvuru sayısının, İngiltere'den yapılan başvurudan az olduğu

2. Herhangi bir nedenle yaşadığımız yerden bir başka yere taşınabilir ve orada yaşamımızı sürdürebiliriz. İstedğimiz zaman ülke içinde seyahat edebileceğimiz gibi gerekli resmî hazırlıkları yapmamız durumunda ülkeler arasında da seyahat edebiliriz. Ancak kimi zaman yerleşme ve seyahat hakkımız yasalarla kısıtlanabilir.

Yerleşme ve seyahat özgürlüğünün yasalar çerçevesinde sınırlandırılma nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek
- B) Kamu mallarını korumak
- C) Suç işlenmesini önlemek
- D) Konut sayısını artırmak

3. İstanbul'un tarihçesi incelendiğinde Roma, Bizans ve Osmanlı İmparatorluklarının yaklaşık 1600 yıl boyunca başkentliğini yaptığı, birbirinden farklı olan bu kültürlerin derin izlerini taşıdığı görülmektedir. Yenikapı kazıları sırasında yıllar boyu çeşitli din, dil, ırk ve kültürden insanların yaşadığı İstanbul'un kentsel tarihinin 8000 yıllık bir geçmişe sahip olduğu anlaşılmıştır. İstanbul'un iki kıtayı birleştirmesi, doğu ile batı arasında köprü vazifesi görmesi aynı zamanda farklı kültürleri içerisinde barındırmasına neden olmuştur. TÜİK 2019 yılı verilerine göre Türkiye nüfusunun %18,66'sının ikamet ettiği İstanbul, en çok nüfusa sahip olan ilimiz oldu.

Buna göre İstanbul'un yerleşim yeri olarak tercih edilmesine neden olan beşerî faktörler arasında,

- I. Tarih turizmi
- II. Yeryüzü şekilleri
- III. Ulaşım imkânları

etkenlerinden hangileri yer alabilir?

- A) I ve II.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

4.

Verilen görsele göre Türkiye nüfusu ile ilgili,

- I. Çalışma çağındaki nüfus oranı yüksektir.
- II. Nüfus artışı olmasına rağmen nüfus artış hızı düşmüştür.
- III. Nüfusun yaklaşık beşte ikisi İstanbul'da yaşamaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

1. Deprem konusunda araştırma yapan Sedat Bey uzun süren çalışmasını tamamlayıp yayına hazırladığı sırada bu çalışmasının yayımlandığını görmüştür. Bunun nasıl olabileceğini araştırdığında bilgisayarına yüklenen casus programlar nedeniyle çalışmalarının başkalarının eline geçtiğini anlamıştır.

Bu metin genel ağ kullanımının hangi yönünü örneklendirmek amacıyla kullanılabilir?

- A) Bilgiye ulaşmayı kolaylaştırması
B) Bilgi güvenliği riskini artırması
C) Bilginin aktarılmasını sağlaması
D) Bilimsel gelişmeleri hızlandırması

2. Bizden uzakta olan sevdiklerimize yazı yoluyla ulaşabiliyor, söyleyeceklerimizi iletebiliyoruz. Yazı, kil tabletler üzerindeki belleğimizdi başlangıçta, sonra kâğıtlara aktarılmış aklımız oldu.

Bu bilgiye göre yazı ile ilgili,

- I. Yalnızca haberleşme alanında kullanılmıştır.
II. Bilgi aktarımında önemli bir işlev üstlenmiştir.
III. Üzerine yazılan malzemeler değişse de insanlığın hafızası olmayı sürdürmektedir.

ifadelerinden hangisi ya da hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III.
C) I ve III. D) II ve III.

3. Konuşma dilini yazı diline çevirmeyi başaran Sümerler düşünceyi ve tarihi gelecek kuşaklara bırakma sırrını bulmuş oldular. Sümer, Babil ve Hitit gibi uygarlıklar kil tablet üzerine yazarlardı. Harflerin biçimi, çiviye benzediği için bu yazıya çivi yazısı adı verildi.

Bu paragraftan aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) Yazı için hangi malzemeler kullanılmıştır?
B) Çivi yazısına neden bu isim verilmiştir?
C) Yazı hangi uygarlık tarafından icat edilmiştir?
D) Günümüzde yazının kullanım alanları nelerdir?

4. Sümerler MÖ 3200'lerde kil tabletlere yazarken, Mısırlılar papirüs saplarından yapılan papirüs yaprağına, Anadolu uygarlıklarından Bergama Krallığı ise koyun, keçi ve ceylan derisinden yapılan parşömen adını verdikleri kâğıda yazmışlardır. Çinliler ise günümüzden yaklaşık 2000 yıl önce şu anda kullandığımız kâğıdı icat etmişlerdir.

Verilen bilgiye göre,

- I. Kâğıda olan ihtiyaç zamanla ortadan kalkmıştır.
II. Yazı yazmak için farklı materyaller kullanılmıştır.
III. Kâğıdın keşfi yazının icadından sonra gerçekleşmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

5.

Mısırlılar resimleri simgeleştirerek oluşturdukları bu yeni yazı türünü kullanmaya başlamışlardır. Resim yazısı olarak da bilinen bu yazı 700'den fazla işareten oluşmaktadır.

Metinde aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi verilmiştir?

- A) Hieroglif yazı B) Fenike alfabesi
C) Çivi yazısı D) Latin alfabesi

6. Sümerler tarafından gerçekleştirilen ..... tarihin başlangıcı olarak kabul edilir.

Verilen cümlede "....." ile boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılırsa bilgi bütünlüğü doğru sağlanmış olur?

- A) tekerleğin bulunması
B) zigguratların inşa edilmesi
C) yazının icadı
D) Ay yılı takvimin kullanılması

7. Mısır'da kurulan İskenderiye Kütüphanesinde çoğunluğu papirüs kâğıdından hazırlanmış yaklaşık 900 bin kitap bulunuyordu. Ayrıca bu kütüphanenin dünyanın çeşitli yerlerinden toplanan hayvan ve bitkilerin sergilendiği özel bir bahçesi, rasathanesi, sergi salonu ve sanat galerisi vardı. Burada derslere devam eden öğrencilerin sayısının 14 bini aştığı kaydedilmiştir. Roma İmparatoru Sezar'ın Mısır'ı işgali sırasında kütüphane tamamen yanmıştır.

Verilen bilgiye göre İskenderiye Kütüphanesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Varlığını günümüzde de devam ettirmektedir.
B) Astronomi alanında çalışmalar yapılmıştır.
C) Okul olarak da kullanılmıştır.
D) Bilimin gelişmesine katkı sağlamıştır.

8. Antlaşmalar ve yazışmalar
 Haberleşme

Yukarıda yazının hangi yönüne yönelik örnekler verilmiştir?

- A) Çeşitleri
B) Katkıda bulunan toplumlar
C) Depolama ve aktarma araçları
D) Kullanım alanları

9. 1969 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde mühendisler birbirinden kilometrelerce uzaklıktaki bilgisayarları telefon hatlarıyla birbirine bağladılar. Bilgisayarların aralarında mesaj alışverişi yapabilmesini sağladılar. 1971 yılında ilk mikro işlemcinin üretilmesi bilgi teknolojilerinde bir dönüm noktasıdır. Bu gelişmeyle bilgisayarlar daha küçük, daha düşük maliyetli ve daha kolay kullanılabilir hâle gelmiştir. Kitaplar da dijital ortama taşınmaya başlamıştır. Tabletler, akıllı telefonlar ve e-kitap okuyucular hayatımıza girmiştir.

Bu paragraf bilgi teknolojilerinin,

- I. Bilginin aktarılması
II. Bilginin korunması
III. Bilginin yaygınlaştırılması

durumlarından hangilerine katkı sağladığını kanıtlar?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

10. (I) Bal mumlu yazı tableti tarihte en uzun süre kullanılan yazı malzemelerinden birisidir. Papirüs, parşömen ve kâğıdın bulunmasına rağmen uzun yıllar kullanıldı. (II) Bunun sebebi defalarca kullanılabilmesinin yanında ucuz ve pratik bir yazı malzemesi olmasıdır. (III) Kaş Uluburun açıklarında MÖ 1300'lerde batmış olan bir ticaret gemisinin batığından çıkarılan kalıntılar arasında bal mumu tabletlere rastlandı. (IV) Uzmanlar bu gemide bulunan bal mumlu yazı tabletinin geminin taşıdığı malzemeleri kaydetmek için kullanıldığını düşünüyor. (V) 3300 yıllık dünyanın en eski bal mumlu yazı tabletleri şu anda Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir.

Metinde numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde bal mumu tabletlerin sağladığı avantaj ve işlevlere değinilmiştir?

- A) I, II ve III. B) II ve IV.
C) III ve V. D) III, IV ve V.

Zorluk
SeviyesiKaç netin
var?Kaç dakika
sürdü?Kaç dakika
sürdü?Kaç dakika
sürdü?

1.

BİRUNİ (973 - 1051)

Biruni

Bilimsel araştırmalara çok küçük yaşta başlayan Biruni henüz 17 yaşında Güneş'i gözlemlemek için bir alet yaptı. Bu gözlemler sonucu dünyanın döndüğünü ve yer çekiminin bulunduğunu söyledi. Dünyanın çevresini hesapladı. Gazneli hükümdarların himayesinde çalışmalarını sürdüren Biruni'nin ilgi alanı astronomi ile sınırlı değildi. Coğrafya, matematik, optik, tıp, eczacılık gibi alanlarda 140'ın üzerinde eser bıraktı.

Verilen bilgiye göre Biruni ile ilgili,

- I. Batı medeniyetine ait eserlerden yararlanmıştır.
- II. Çok yönlü bir bilim insanıdır.
- III. Buluşlarının doğruluğu yaşadığı dönemle sınırlı kalmıştır.

Çıkarımlarından hangisi ya da hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız II.   B) I ve II.   C) I ve III.   D) I, II ve III.

2.

İBN-İ SİNA (980-1037)

İbn-i Sina

Avrupa'da "Avicenna" (Avisenna) adıyla tanınan İbn-i Sina farklı bilim dallarında eserler vermiş çok yönlü bir insandı. Daha 16 yaşındayken tıp alanında çalışmalar yapmaya başladı. Tıp alanında çalışmalarının yer aldığı "Kanun" isimli eseri Avrupa'da XVII. yüzyıla kadar tıp eğitiminde kullanıldı. Bir başka eseri olan "Şifa" ise felsefeden matematik ve fiziğe kadar birçok bilime ait çeşitli bilgilerin yer aldığı bir ansiklopediydi.

Verilen görsele göre İbn-i Sina ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çalışmaları evrensel nitelik taşımaktadır.
- B) Farklı bilim dallarına ilgi duymuştur.
- C) XVI. yüzyılda yaşamış bir bilim insanıdır.
- D) Uluslararası alanda kabul gören eserler ortaya koymuştur.

3. Mezopotamya, Mısır, Çin, Yunan ve Roma medeniyetleri İlk Çağ'da bilimsel gelişmelere öncülük etmişlerdir. Orta Çağ'da ise Türk-İslam medeniyeti bilimsel gelişme sürecine önemli katkılar yapmıştır. Hz. Muhammed sözleriyle Müslümanları bilimsel çalışmalar yapmaları için teşvik etmiştir.

Buna göre Hz. Muhammed'in,

- I. "İlim peşinde koşmak her Müslüman üzerine farzdır."
- II. "Kuşkusuz ki âlimler peygamberlerin mirasçısıdır."
- III. "Beşikten mezara kadar ilmi isteyin."

sözlerinden hangilerinin Müslümanları bilimsel çalışmalar yapmaya teşvik ettiği söylenebilir?

- A) I ve II.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

4.

İBN-İ HALDUN (1332-1406)

İbn-i Haldun

- Yaşadığı yerlerdeki toplumların geleneklerini ve yaşam şekillerini inceleyerek toplum biliminin temellerini attı.
- Tüm devletlerin canlılar gibi doğum, gelişme, duraklama ve ölüm evrelerinden geçeceğinden söz etti.
- "Bir su damlası nasıl diğer su damlalarına benzer ise bir milletin geleceği de geçmişe aynen benzer." diyerek milletlerin geçmişten ders çıkarması gerektiğini vurguladı.

Bu bilgiye bakarak İbn-i Haldun'un aşağıdaki bilim dallarından daha çok hangisi ile ilgilendiği söylenebilir?

- A) Coğrafya   B) Sosyoloji   C) Tıp   D) Astronomi

5. Orta Çağ Avrupası'nda skolastik düşüncenin etkisiyle bilimsel ilerleme yavaşlamıştır. Buna karşın Doğu'da İslamiyet ile bilimsel çalışmalar "Altın Çağ"ını yaşamaktadır. İlk emri "oku" olan Kur'an-ı Kerim'in akla, düşünmeye ve bilgiye verdiği önemi kavrayan Türk-İslam bilim insanları bilimsel gelişmelerin öncüsü olmuşlardır. Bu dönemde öncelikle eski medeniyetlerden kalan diğer dillerdeki bilimsel kaynaklar Arapçaya tercüme edilmiştir. İlk adım niteliğindeki bu çalışmaların ardından elde ettikleri bilgileri değerlendirip yorumlayarak bilim ve teknolojiye katkıda bulunmuşlardır.

Metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Günümüzdeki bilimsel gelişmelerin öncülüğünü Avrupa uygarlığı devralmıştır.
- B) Türk ve İslam devletlerinde önemli bilim insanları yetişmiştir.
- C) Bilimsel gelişmeler farklı uygarlıkların katkılarıyla meydana gelmektedir.
- D) İslam uygarlığı bilimsel gelişmelere öncülük etmiş uygarlıklardandır.

1. Temel amacı din, dil, ırk, sınıf ve cinsiyet farkı gözetmeksizin bakıma muhtaç, yaşlı, engelli insanlara, sokağa terk edilmiş kimsesizlere hizmet vermek olan sivil toplum kuruluşu aşağıdakilerden hangisidir?

A) LÖSEV B) Darülaceze
C) Darüşşafaka D) AKUT

2.

Bu afiş aşağıdaki sivil toplum kuruluşlarından hangisinin faaliyetleriyle doğrudan ilgilidir?

A) TEMA B) Kızılay
C) Yeşilay D) ÇEKÜL

3. "Cami, mescit, namazgâh inşası; camilerin mum ve kandillerinin temin edilmesi, camilerde vaaz edilmesi ve camilerin temizliği vakıflar tarafından yapıldı." diyen bir kişi vakıfların daha çok hangi alandaki çalışmalarına değinmiştir?

A) Ekonomik B) Askerî
C) Dinî D) Kültürel

4. Toplum içerisinde siyasi idarenin bir parçası olmayan ve sivil toplum alanında hizmet eden, etkinlik gösteren kurumlar sivil toplum kuruluşlarını oluşturmaktadır. Örneğin; dernekler, sendikalar, vakıflar, mesleki kuruluşlar ve kooperatifler sivil toplum kuruluşlarıdır.

Bu bilgidен hareketle aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarının amaçları arasında kesinlikle yer almaz?

A) Demokratik bir yönetim anlayışının oluşmasında etkili olmak
B) Toplumsal ihtiyaç ve sorunları giderecek yasalar çıkarmak
C) Toplumsal huzur düzeyini yükseltmek
D) Kamuoyu oluşturma yoluyla bireylerin taleplerinin dikkate alınmasına yardımcı olmak

5.

Yukarıdaki paraşütçü; bilinçli tüketimin gerçekleşmesinde tüketicinin sahip olduğu hakları kullanmasını hedefleyen, tüketicinin hak arama ve çevreyi koruma bilincine yönelik eğitici faaliyetler düzenleyen sivil toplum kuruluşunun adının yazılı olduğu alana inecektir.

Buna göre paraşütçü aşağıdaki alanlardan hangisine inmelidir?

A) TEV B) LÖSEV
C) SERÇEV D) TÜKÇEV

6. Türkiye Selçukluları Dönemi'nde Kayseri, Sivas, Konya, Çankırı, Divriği, Amasya, Kastamonu ve Tokat'ta hastaneler yapılmış ve hastaların tedavilerinin yapılması için vakıflar kurulmuştur. Vakıf eserlerinin çoğalması Anadolu'nun bayındır hâle gelmesine katkı sağlamıştır. Vakıf eserlerinin inşası birçok sanatçı, mimar ve ustanın yetişmesine ortam hazırlamıştır. Osmanlılarda vakıflar bir insanın doğumundan ölümüne kadar etkili olan ve ihtiyaç sahiplerinin bütün gereksinimlerini karşılayan sosyal yardımlaşma müesseseleri olmuştur.

Verilen metinden hareketle vakıflar ile ilgili,

- I. Toplumsal dayanışmaya katkı sağladıkları
- II. Köklerinin geçmişe dayandığı
- III. Devlet yönetim mekanizmasını toplumsal kurallara göre şekillendirdikleri

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

7. Türk-İslam toplumlarında ibadete, eğitime ve sağlığa yarayan birçok yapı ve kuruluşun giderleri vakıflar yoluyla karşılanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin giderlerinin vakıflar aracılığıyla karşılandığı kesinlikle söylenemez?

- A) Fatih Medresesi
- B) Yıldırım Bayezid Darüşşifası
- C) Revan Köşkü
- D) Eyüp Sultan Camii

8. **VAKFIN ADI:** Mustafa Ağa Bin Mustafa
Kuruluş tarihi: 238 Hicri (1822 Miladi)
Akar ve Hayratının Bulunduğu Yer: İstanbul
Hizmetleri: Gelir fazlasının dörtte biri İstanbul'da borcundan dolayı hapse düşenlerin tahliyesi için harcanacaktır.

Mustafa Ağa Bin Mustafa Vakfı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti zamanında kurulduğu
- B) İhtiyaç sahiplerini gözettiği
- C) Sosyal sınıf ayrımını artırdığı
- D) Sosyal ve ekonomik faydalarının olduğu

9. Sınıfın kapısı çaldı.

- Girin!

İçeri iki görevli girdi. Yanlarında kocaman bir çuval vardı. Çuvalın içi çanta, defter, elbise ve ayakkabı doluydu.

- Hocam, müsaade ederseniz talebelerimize dağıtacağız.

- Kimden geldi, nedir bunlar?

- Efendim, kendisine Sefer Ağazade derler. Bu okulu yaptıran şahıstır. Vakıf her yıl bu okulda okuyan talebelere, hocalarına ve yardımcılarına Ramazan Bayramı öncesi okul çantası, ayakkabı, elbise, başlık gibi kırtasiye ve giyim eşyası verilmesini şart koşturmuştur. Bunun için geldik efendim. Muallim Yahya Efendi öğrencilerinin yüzündeki gülümsemeye sevinerek vakıf görevlilerinin hediyeleri dağıtmasına izin verdi.

Tarihte İlginç Vakıflar, s.49

Hakkında bilgi verilen vakıf ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Giderleri devlet tarafından üstlenilmiştir.
- B) Topluma sosyal ve ekonomik alanda faydaları olmuştur.
- C) Eğitim alanında faaliyetlerde bulunmuştur.
- D) Yardımlaşma ve dayanışma anlayışı ile hareket etmiştir.

10. Fatih Sultan Mehmet Han'ın 1470 tarihli vakfiyesinin hayır şartları:

Yatağa düşmüş, evine doktor getirme imkânı olmayan hastalara başvurmaları hâlinde doktor gönderilmesi. İmarete gelen misafirler, görevliler tarafından güler yüzle karşılanıp misafir olarak kalmak isterlerse üç günden çok olmamak üzere misafir edilip yeme-içme ihtiyaçlarının karşılanması.

Bu vakfiye günümüzdeki devlet anlayışlarından daha çok hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Laik devlet
- B) Sosyal devlet
- C) Hukuk devleti
- D) Demokratik devlet

1. Osmanlı Devleti'nde günümüz ilkokullarına denk gelen sıbyan mekteplerinden medreselere kadar tüm eğitim faaliyetleri vakıflarca sunulurdu. Vakıf mektep ve medreselerinde ders veren hocaların maaşları da vakıf tarafından karşılanırdı.

Bu bilgiye göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Vakıflar toplum yaşamında önemli rol oynayan kuruluşlardır.
II. Eğitim faaliyetleri vakıflar sayesinde devlet yük olmamıştır.
III. Vakıflar toplumun kültür seviyesinin yükseltilmesine katkı sağlamıştır.

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

2.

GÜVERCİNHANE YAPTIRAN VAKIF

VAKFIN ADI: Mehmed Bey Bin İbrahim Bey

KURULUŞ TARİHİ: 1707

HAYRATIN BULUNDUĞU YER: Bursa

Vakfa bağışlanan gelirle vakfın diğer hizmetlerinin yanı sıra güvercinhanelerin bakımının yapılmasını şart koşan vakıf.

Tarihte İlginç Vakıflar, s.84

Bu vakıf örneğinden yola çıkarak Osmanlı toplumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yardım etme ve koruma duyguları ile hayır işleri yaptıkları
B) İnsanların kendinden başka canlıları da önemseydiği
C) Ticari kâr amacı güdülerek hayvanlara sahip çıkıldığı
D) Hayvanlara şefkat ve merhamet gösterildiği

3.

- Doğal varlıkları koruyarak erozyonla mücadelenin mümkün olduğunu kanıtlayan kırsal kalkınma, koruma, iklim ve ağaçlandırma gibi projeleri uygular.
- Türkiye'de iklim politikaları ile ilgili çalışan kuruluşları bir araya getirmede öncülük eder. İklim değişikliği konusunda farklı içerik ve ölçekte faaliyetler yürütür.
- Kamuoyunun doğal varlıkların korunması konusunda bilinçlenmesi ve harekete geçmesi için eğitim faaliyetlerinde bulunur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi TEMA'nın amaçları arasında yer alır?

- A) Toprağın aşınmasını ve çölleşmesini önlemek
B) Yardıma muhtaç talebelere burs vermek
C) Demokrasinin yerleşmesine katkıda bulunmak
D) Ormanları tarım arazisine dönüştürmek

4.

150 yıllık merhamet çınarı "Türk Kızılay"

Dünyanın dört bir yanında 150 yıldır mazlumların yanında olan Türk Kızılay, kuruluşundan bu yana dil, din farkı gözetmeden 151 ülkede ihtiyaç sahiplerine şefkat elini uzattı.

2015

20 ÜLKEDE
3 MİLYON
500 BİN
KİŞİYE

2018

53 ÜLKEDE
7 MİLYON
KİŞİYE YARDIM
ULAŞTIRILDI

DAİMİ TEMSİLCİLİKLERİ
BULUNDUĞU ÜLKELER

Kuruluş
11 Haziran 1868

TÜRK
KIZILAY

Kuraklıktan sararan toprakların muhtaçları, çatışmalardan yorulan ülke insanları, Kızılayın yardımları ile rahat nefes aldı.

KAN
HİZMETLERİ

18

BÖLGE KAN
MERKEZİ

67

KAN BAĞIŞ
MERKEZİ

350+

MOBİL KAN BAĞIŞ ARACIYLA
YÜRÜTÜLÜYOR

KAN BAĞIŞI
SAYISI

2015

1 MİLYON
937 BİN

2018

2 MİLYON
700 BİN

Türkiye'deki kan ihtiyacının neredeyse tamamı gönüllü ve sürekli bağışlar sayesinde karşılanıyor.

Verilen görsele göre Türk Kızılay ile ilgili,

- Dayanışmanın ve yardımlaşmanın timsalidir.
- Hizmetlerini toplumun gücüyle destekler.
- Hizmetlerini ihtiyaç sahibi herkese ayırım gözetmeden ulaştırır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

5. Vakıf, varlıklı kimselerin sahibi oldukları malları gelirleriyle birlikte toplum ihtiyaçlarının karşılanması için bağışlamaları anlamına geliyordu. Vakıf kurallarına göre vakfedilen bir mal, sahibinin mülkü olmaktan çıkardı. Vakıf kurmak isteyen kişi, bağışlayacağı mülkün gelirinin nasıl kullanılacağını belirten bir vakfiye yazarak kadiya başvururdu. Vakıf senedi de denilen bu belge kadı tarafından tescil edilir ve vakıf kurulmuş olurdu.

Bu bilgiye göre vakıf malı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hiç kimseye bağışlanamaz. B) Toplum menfaatine kullanılamaz.
C) Kimseye miras olarak bırakılamaz. D) Herhangi bir kişiye satılamaz.

6.

Vakfet, Yaşa, Yaşat!

Kalemтірашınızı, sınıfınızın öğretmen masasına bıraksanız ve deseniz ki “Arkadaşlar bu kalemтірашы sınıfа armağan ettim. Kalemтірашы olmayanlar kalemіni bununla açabilir.”

İşte minik bir vakıf hizmeti sundunuz demektir. Hani caddelerde arada bir görürsünüz. Bir bardak su bile marketlerde, büfelerde para ile satılırken bazı iş yerlerinin önünde eski adıyla sebil denilen su makineleri bulunur. Gelip geçen oradan kana kana su içer. O dükkânın veya mağazanın sahibi de su vakfetmektedir. Vakıf kültürünün tarihi çok eskilere dayanır. Tarihte ilk vakıflar herkesin birlikte ibadet ettiği mekânlarda başlamış, sonradan birçok sosyal alanı içine alarak genişlemiştir.

Yüzyıllar boyunca din, ırk ve statü farkı gözetmeksizin fertler arasında onurlu bir yardımlaşma ve dayanışma yoluyla hayırdan hayrata, hayrattan hayata köprü atan vakıf kurumu, cumhuriyetin ilanından sonra Vakıflar Genel Müdürlüğünün sorumluluğuna bağlanmıştır.

Tarihte İlginç Vakıflar, s.11

Verilen alıntıya göre,

- Vakıf anlayışı devlet bütçesine doğrudan bir yük getirmiştir.
- Vakıflar aracılığıyla geçmişten günümüze dayanışma kültürünü yaşamakta ve yaşatmaktayız.
- Sadece maddi durumu uygun olan kimselerin vakıf hizmeti sunmasına izin verilmektedir.
- Vakıflar gönüllü olarak toplum menfaati için çalışmalar yürütmektedir.

Çıkarımlarından hangilerinde bulunulabilir?

- A) I ve III.   B) II ve IV.   C) II, III ve IV.   D) I, II ve IV.

7.

Verilen afişlerle aşağıdakilerden hangisinin doğrudan amaçlandığı söylenemez?

- Bağımlılıkla ilgili farkındalık oluşturmak
- Vatandaşların sıhhatli kalmasını sağlamak
- Organ bağıışı konusunda farkındalık oluşturmak
- Koruyucu sağlık hizmetleri konusunda kamuoyu oluşturmak

8. **Sultan II. Bayezid'in Annesi Gülbahar Hatun İçin Tokat'ta Kurduğu Medrese Vakfının 1492 Tarihli Vakfiyesi**

Tokat Belediyesindeki imarette bulunan kaplar, ihtiyaç duyuldukça kalaylansın ve yenilensin. Eşyalar yenilenirken ve malzemeler temin edilirken güzel, yeni ve eskisinin aynı olmasına dikkat edilsin. İmarette kalanların ibadeti için bir imam bulundursun. Gelen misafirlerin hayvanlarının yemleri temin edilsin. Talebelere ve misafirlere sabah akşam yemek verilsin. İmaretin ısıtılması için yakacak, aydınlatılması için çıra ve kandil yağı alınsın. Yine imaretin mutfağında kullanılmak üzere güzel ve yağlı et, mevsimine göre kabak, ıspanak, biber, soğan, nohut ve sarı pirinç satın alınsın.

Bu vakfiyeden hareketle vakıflar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsanlar arasında dayanışma duygularının güçlenmesini sağlıyordu.
B) Ticaretin ve ekonomik hayatın gelişmesine olumlu etkileri oluyordu.
C) İnsanlara karşılık beklemeden hizmet veriliyordu.
D) Vakıflardan yararlananların özel mülkiyet güvencesi sağlanıyordu.

9.

LÖSEV
Lösemili Çocuklar Vakfı

LÖSEV
Lösemili Çocuklar Vakfı

Lösemili Çocuklar Vakfı ile ilgili bu afişlerden hareketle vakıflar ile ilgili,

- I. Faaliyetleri ile toplumsal birlik ve beraberliğe katkı sağladıkları
- II. Kamu kurumları tarafından temsil ve idare edildikleri
- III. İhtiyaç sahiplerini belirlerken din, dil, ırk ve düşünce farkı gözettilikleri

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) I ve III.   D) I, II ve III.
10. Osmanlı Devleti'nde vakıflar insanların doğumundan ölümüne kadar etkili olan ve hayatın bütün ihtiyaçlarını karşılayan sosyal yardımlaşma kurumlarıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi vakıfların kurulma amaçları arasında olamaz?

- A) Yoksulları korumak   B) Şahsi servetin artmasını sağlamak
C) Sosyal yardımlaşmayı sağlamak   D) Eğitime katkıda bulunmak

1. Genel ağ üzerinden yapılan alışverişe “e-ticaret” denir. E-ticaretin avantajları olduğu gibi dikkat edilmediğinde dezavantajları da vardır.

Aşağıdakilerden hangisi e-ticaretin avantajları arasında yer almaz?

- A) Günün her saati alışveriş yapma imkânı olması
B) Tüketicilerin çok sayıda ürün çeşidini kısa sürede görebilmesi
C) Geleneksel alışverişe göre müşterinin zaman kaybını azaltması
D) Müşterinin ürünün kusurlarını yerinde görmesi

2. Modern çiftliklerde artık hayvanlar cep telefonundan takip ediliyor. Seraların sıcaklık seviyesi tek tuşla ayarlanabiliyor. Cep telefonu operatörleri çiftçilere yeni uygulamalar sunarak büyük kolaylıklar sağlıyor.

Bu bilgi, dijital teknolojilerin aşağıdaki seçeneklerden hangisi üzerindeki etkisini örneklen-dirmektedir?

- A) Üretim
B) Dağıtım
C) Tüketim
D) Lojistik

3. İnsanoğlunun zamanla hayvanları evcilleştirme-si, tohumu kullanarak tarım yapmaya başlaması ile yerleşik hayata geçilmiştir. Yerleşik hayata geçen insanlar, tarım yapabilmek için yumuşak toprağın olduğu, sulanabilen küçük ırmak kıyıları ve taşkın ovalarını seçmiştir. Zamanla tarım yapılan bu alanlara üretimin olmadığı yerlerden insanlar göç etmeye başlamıştır.

Bu durum,

- I. Üretime olan talebin azalması
II. Avcılık-toplayıcılık düzeninin yaygınlaşması
III. Nüfusun artması

sonuçlarından hangisi ya da hangilerini ortaya çıkarmış olabilir?

- A) Yalnız I.
B) Yalnız III.
C) II ve III.
D) I, II ve III.

4.

Akıllı işletim sistemine sahip olan telefonlar ile eşleştirilebilen akıllı saatler, telefona ulaşmaya gerek kalmadan birçok uygulamanın çalıştırılabileceği yeni nesil kol saatleridir. Bunların gelen aramaları cevaplama, reddetme, sessize alma, kısa mesajlarınızı okuyup cevaplama, e-postanızı yönetme, fotoğraf çekme, video ve ses kaydı yapma, müzik dinleme, nabız ölçme gibi özellikleri vardır.

Verilen bilgide akıllı saatlerin hayatımızı hangi alanda kolaylaştırdığına değinilmemiştir?

- A) Sağlık
B) İletişim
C) Ticaret
D) Eğlence

5. Sanayi Devrimi, demir yollarının inşası ve buhar makinesinin devreye girmesiyle mekanik üretime öncülük etti. XIX. yüzyılın sonları ile XX. yüzyılın başlarında elektriğin de sağladığı destekle seri üretim hızlandı. 1960'larda bilgisayarların ve 1990'larda Genel ağın kullanılmasıyla mekanik teknoloji, bilgisayar ve yazılım teknolojisiyle desteklendi.

Parçada verilen bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanayi Devrimi ile kas gücüne dayalı üretim önem kazanmıştır.
B) Üretim teknolojisinde ilerlemeler yaşanmıştır.
C) Dijital teknolojide zirveye ulaşılmıştır.
D) Teknolojik gelişmeler bir hayal ile başlamıştır.

6. 1 Nisan 2016 tarihinden itibaren Türkiye'de kullanılmaya başlandı. 4.5G ile kullanıcılara daha hızlı genel ağ erişim ve kullanım olanağı sunuldu. Bu teknolojiyle 3G'nin en az 10 katı hıza ulaşabiliyoruz.

4.5G'nin ortaya çıkaracağı olası sonuçlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Bilgiye erişimin hızlanması
B) Kültürel etkileşimin sınırlandırılması
C) Yüksek hızda video, film, dizi ve TV izlenebilmesi
D) Dosya indirme süresinin kısalması

7. Artık tarlada yetiştirilen bir ürün pazara gitmeden, fabrikada dokunan bir kazak mağazaya gönderilmeden e-ticaret sayesinde biz tüketicilere ulaştırılmaktadır.

Bu bilgi dijital teknolojinin hangi alanda meydana getirdiği değişimi örneklendirmek amacıyla kullanılabilir?

- A) Ekonomik B) Siyasi
C) Askerî D) Eğitim

8. Yapacağınız bir aracı, oyuncak ya da herhangi bir nesneyi bilgisayar ortamında dijital olarak tasarlarsanız ürününüzün örneğini 3D yazıcı sayesinde dakikalar içinde alabilirsiniz. Günümüzde üç boyutlu yazıcı teknolojisi mücevher, aksesuar ve ayakkabı tasarımlarında kullanılıyor. Bundan başka inşaat mühendisliğinde, otomotiv sanayisinde, tıp sektöründe, eğitimde, bilimsel çalışmalarda birçok ülkede yaygın olarak kullanılmaktadır.

Verilen metinde 3D yazıcıların aşağıdaki alanlardan hangisine olan etkisi vurgulanmamıştır?

- A) Sağlık B) Mimari
C) Askerî D) Ulaşım

9.

Teknolojik gelişmelerin fırsatlarından yararlanmayı tercih eden gazeteler kurdukları web siteleri vasıtasıyla farklı kitlelere ulaşmayı hedeflemişlerdir.

Verilen metinde bahsedilen e-gazete uygulamasının faydaları arasında,

- I. Erişim ve dağıtımının kolay olması
II. Kağıt tasarrufu sağlaması
III. Maliyetinin basılı gazetelere göre daha düşük olması

durumlarından hangisi ya da hangileri yer alır?

- A) Yalnız II. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

10.

Günümüzde ön plana çıkan dokunmatik ekran herhangi bir LCD veya CRT ekran üzerine yerleştirilmiş doğrudan ekran üzerinden giriş alabilen teknolojidir. Bu teknoloji dokunmatik ekran kalem veya ekran yüzeyine dokunmayla kullanılabilir. Kullanıcı, ekrandaki kelimelere ve yazılara dokunarak bilgisayarla etkileşim sağlar.

Verilen bilgiye göre,

- I. Bilişim sektöründe ilerlemeler yaşanmıştır.
II. Dijital teknoloji önem kazanmıştır.
III. Teknolojinin gelişmesi sosyalleşme yönünden zayıf kalan bir toplum meydana getirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

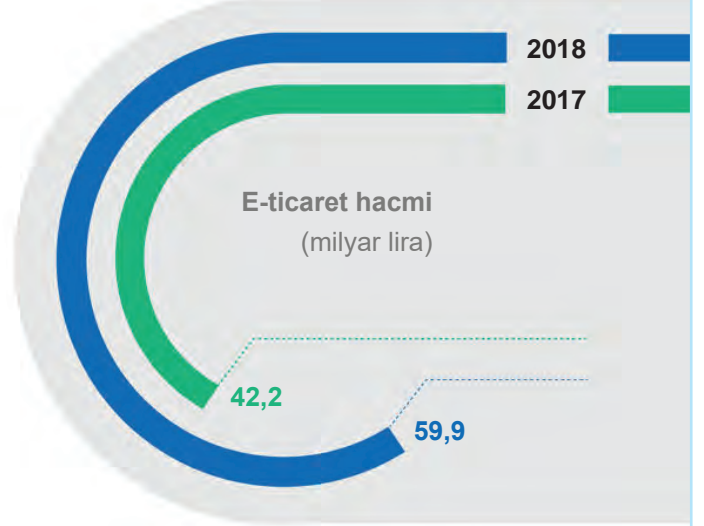
1.

E-ticaret hacmi geçen yıl yüzde 42 büyüdü

E-ticaret sektörü
2018 yılı
büyüme hızı

2014-2018 arası
sektörün
ortalama yıllık
büyüme hızı

E-ticaret harcamaları

Tatil - Seyahat

22,9

Sadece Online
Perakende

20,8

Çok Kanallı
Perakende

10,7

milyar lira

2017-2018
Yıllık büyüme hızı

Toplam perakende pazarında
online işlemlerin oranı

Verilen görsele göre,

- E-ticarete en fazla harcama çok kanallı perakende kategorisinde yapılmıştır.
- Toplam perakende pazarındaki online işlemlerin oranının en yüksek olduğu ülke Türkiye'dir.
- 2018 yılı e-ticaret hacmi bir önceki yıla göre artış göstermiştir.

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I, II ve III.

2.

			
I. Sanayi Devrimi	II. Sanayi Devrimi	III. Sanayi Devrimi	IV. Sanayi Devrimi
Suyun gücünden faydalanan ilk mekanik tezgâhlar bulundu. Buhar gücü gittikçe daha fazla kullanılmaya başlandı ve makineler için çeşitli araçlar geliştirildi.	Elektrik enerjisinin kullanılmaya başlanması ile seri üretime geçildi. Elektrikle çalışan ilk üretim bandı kullanıldı.	Üretim süreçlerinin elektronik ve bilgi teknolojileri ile otomasyonu sağlandı. İlk programlanabilir akıllı kontrol cihazı üretildi.	Bilişim teknolojisi ürünlerinin ve genel ağın üretimin aşamalarına katılması sağlandı.

Sanayi Devrimi'nin gelişimi ile ilgili hazırlanan bu tablodan,

- I. Yeni üretim döneminde insan ve hayvan gücüne duyulan ihtiyaç azalmıştır.
 II. Teknolojik gelişmeler endüstriye aktarılmıştır.
 III. IV. Sanayi Devrimi'nde üretim alanında dijital ve ileri teknoloji kullanılmaktadır.

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

3.

"E-ticaret müşterilere daha şeffaf bir ortam sunar. E-ticarete müşteriler farklı firmaların web siteleri ve farklı ürünler arasında hızlıca fiyat araştırması yapabilir. Bu da rekabetin artmasını ve fiyatların düşmesini sağlar." **diyen bir kişi e-ticaretin hangi yönünü vurgulamıştır?**

- A) Dezavantajları B) Riskleri C) Avantajları D) Tarihi

4.

Kargo Şirketleri Droneli Teslimata Hazırlanıyor

Bir kargo şirketinin yönetim kurulu başkanı Antalya'da düzenlenen Uluslararası E-Ticaret Konferansı'nda yaptığı konuşmada Türk mühendislerinin ürettiği millî drone taşıma aracını tanıttıklarını belirterek "Kendi oluşturduğumuz e-ticaret platformumuzu burada bir kez daha tanıtmaya fırsatı bulduk. 2018 yılı içerisinde fiilen drone taşımacılığına başlamış olacağız." dedi.

(Genel ağ haberinden düzenlenmiştir.)

Bu genel ağ haberi teknolojinin aşağıdaki faaliyetlerden daha çok hangisi üzerinde değişim meydana getirdiğini kanıtlamaktadır?

- A) Dağıtım B) Tanıtım C) Üretim D) Tüketim

1. Birinci Dünya Savaşı sonrası Millî Mücadele'nin başlarında Mustafa Kemal Atatürk, Amasya Genelgesi'ni yayınlarak Erzurum ve Sivas Kongrelerini toplamıştır. Böylece Millî Mücadele'nin milletin desteğiyle devam etmesini sağlamıştır.

Mustafa Kemal Atatürk'ün Millî Mücadele'nin milletin desteğiyle devam etmesini sağlama-sı aşağıdakilerden hangisine önem verdiği ni doğrudan kanıtlar?

- A) Millî irade
B) Millî kültür
C) Millî ekonomi
D) Millî dil

2. Türk kadınına 1930 yılında belediye seçimlerine katılma hakkı, 1934 yılında ise milletvekili seçimlerine katılma hakkı verilmiştir.

Bu durumun,

- I. Demokrasinin gelişmesi
II. Kadın erkek eşitliğinin sağlanması
III. Millî iradenin güç kazanması

durumlarından hangisi ya da hangilerine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) I, II ve III.

3. Mustafa Kemal Atatürk, ülkemizde cumhuriyetin ve demokrasinin kurucusudur. Mustafa Kemal Atatürk'ün demokrasiye olan inancını onun milletin için yaptıklarında görmekteyiz.

Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal Atatürk'ün demokrasimizin gelişmesi için öncülük ettiği çalışmalardan biri değildir?

- A) TBMM'nin açılması
B) Meşrutiyetin ilanı
C) Cumhuriyetin ilanı
D) Saltanatın kaldırılması

4. Fransız İhtilali'nden etkilenen birçok aydın gibi Mustafa Kemal Atatürk de hürriyet, özgürlük prensiplerine Osmanlı yönetim anlayışında daha fazla yer verilmesi gerektiğini düşünüyordu. Bu amaçla 1906 yılında ilk görev yeri olan Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurmuştur. Bu cemiyetin adı bile Mustafa Kemal Atatürk'ün daha o yıllarda vatan sevgisi ve hürriyet aşkı ile dolu olduğunu göstermektedir.

Verilen bilgiye göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Dünyada yaşanan demokratik gelişmelere du-yarsız kalmıştır.
II. Liderlik özelliğine sahiptir.
III. Ülkesinin geleceğini düşünmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) I, II ve III.

5.

Verilen görsel demokrasinin,

- I. Katılım
II. Millî egemenlik
III. Eşitlik

ilkelerinden hangisi ya da hangileri ile ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız II.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) I, II ve III.

6. Bu partinin kurulmasını bizzat Atatürk, Fethi Okyar'a teklif etmiştir. Fethi Okyar, partiyi kurarak çalışmalara başlamıştır. Hızla büyüyen partiye inkılaplara karşı olanlar girince Fethi Okyar partiyi feshetmiştir. Böylece çok partili yaşama geçişin ikinci denemesi de başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Hakkında bilgi verilen siyasi parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhuriyet Halk Fırkası
B) Serbest Cumhuriyet Fırkası
C) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
D) Demokrat Parti

7. "Kurtuluş Savaşı'nın Hazırlık Dönemi'nde alınan kararlarda Millî Mücadele'nin millet iradesi ile kazanılacağı vurgulanmıştır." **diyen bir kişi bu görüşüne,**

- I. Milletin istiklalini, milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
II. Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
III. Millî kuvvetleri etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır."

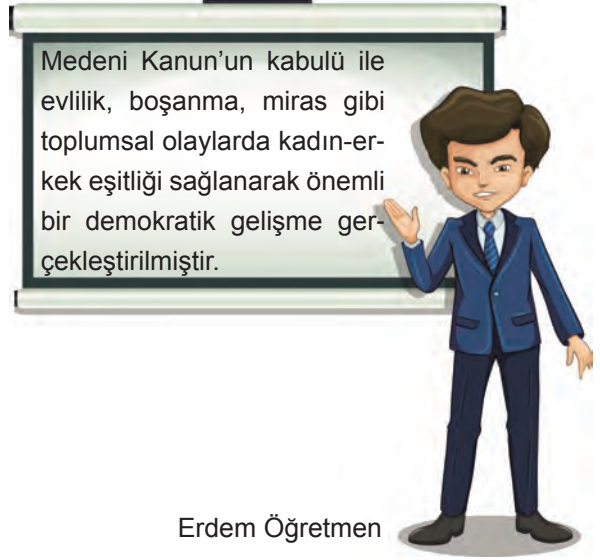
kararlarından hangisi ya da hangilerini kanıt olarak gösteremez?

- A) Yalnız II. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

8. **Cumhuriyet Dönemi'nde TBMM'de kurulan ilk muhalefet partisi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
B) Hürriyet ve İtilaf Fırkası
C) Cumhuriyet Halk Fırkası
D) Serbest Cumhuriyet Fırkası

9.

Erdem Öğretmen

Erdem Öğretmen'in verdiği bilgiye göre Medeni Kanun ile Türk kadını hangi alanda haklar elde etmiş olamaz?

- A) Ekonomik B) Sosyal
C) Siyasi D) Hukuki

10. Cumhuriyet, halkın doğrudan veya seçtiği temsilciler aracılığıyla egemenliği elinde tuttuğu yönetim şekli olarak tanımlanır.

Buna göre Atatürk'ün cumhuriyeti ilan etmesinin sonuçları arasında,

- I. Ulus iradesinin hâkim kılınması
II. Yönetim biçiminin adının konması
III. Kişi egemenliğinin pekişmesi

neticelerinden hangisi ya da hangileri yer alır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II.
C) I ve II. D) II ve III.

1. Serbest Cumhuriyet Fırkasının kuruluşu vesilesiyle Atatürk'ün Fethi Bey'e yazdığı şu mektup onun demokrasi hakkındaki görüşlerini belirtmesi bakımından çok önemlidir. "Büyük Millet Meclisinde ve millet önünde millet işlerinin serbest tartışılması ve iyi niyet sahibi zatların ve fırkaların düşüncelerini ortaya koyarak milletin yüksek menfaatlerini aramaları benim gençliğimden beri taraftar olduğum bir sistemdir. Memnuniyetle tekrar görüyorum ki laiklik esasında beraberiz. Mecliste aynı temele dayanan yeni bir fırkanın faaliyete geçerek millet işlerini serbest münakaşa etmesini cumhuriyet esaslarından sayarım. Bu itibarla görüşlerinizi takip için siyasi mücadeleye girmenizi şüphesiz iyi karşıladım."

Atatürk bu mektubunda,

- I. Farklı görüşlerin mecliste temsil edilmesi
- II. Tek parti iktidarının sürdürülmesi
- III. Mecliste muhalefet ortamının oluşturulması

durumlarından hangisi ya da hangilerinin gerekliliğini savunmuş olabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

2.

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.

Millî Mücadele sırasında Osmanlı Mebusan Meclisinin Misakımillî Kararlarını alması milletin bağımsızlığı yolunda atılan çok önemli bir adımdır. Mebusan Meclisinin kapatılıp dağıtılmasıyla 23 Nisan 1920'de halkın seçtiği vekillerden oluşan Büyük Millet Meclisi açılmıştır. Farklı kültürlere ve eğitime sahip insanlar ülkenin farklı yörelerinden gelerek Millî Mücadele uğrunda meclis çatısı altında toplanmışlardır. Henüz Millî Mücadele devam ederken Büyük Millet Meclisinin açılıp millî iradenin hayata geçirilmesi önemli bir adımdır.

Bu bilgiye göre ilk Büyük Millet Meclisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Demokratik yapıya sahiptir.
- B) Vatani kurtarmayı amaçlamıştır.
- C) Padişaha bağlı olarak çalışmıştır.
- D) Millî egemenliği esas almıştır.

3. "Demokratik yönetimlerin bulunduğu ülkelerde egemenliğin kaynağı millettir ve son söz yine milletindir. Millet, seçim yoluyla yönetime katılır. Atatürk de Türk demokrasisinin gelişimine büyük katkı sağlamıştır." **diyen bir kişi Atatürk'ün aşağıdaki çalışmalarından hangisini bu görüşüne kanıt olarak gösterebilir?**

- A) Miladi takvimin kabul edilmesi
- B) Cumhuriyetin ilanı
- C) Saltanatın kaldırılması
- D) TBMM'nin açılması

4.

CUMHURİYETİN İLANINA GİDEN SÜREÇ

*"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir."*Türk milletinin bağımsız bir devlet için verdiği mücadele
29 Ekim 1923'te cumhuriyetin ilanı ile taçlandı.

23 Nisan 1920

Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldı.

20 Ocak 1921

Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile egemenliğin Türk milletine ait olduğu kabul edildi.

1 Kasım 1922

Saltanat kaldırıldı.

24 Temmuz 1923

Lozan Antlaşması'nın imzalanmasıyla yeni Türk devletinin bağımsızlığı kabul edildi.

13 Ekim 1923

Ankara hükümet merkezi ilan edildi.

27 Ekim 1923

İcra Vekilleri Heyeti istifa etti.

28 Ekim 1923

Mustafa Kemal Paşa, Çankaya Köşkü'nde "Yarın Cumhuriyeti ilan edeceğiz." diyerek fikrini açıkladı.

29 Ekim 1923

Yönetim biçimi ile ilgili hazırlanan kanun değişikliği tasarısının kabulü ile cumhuriyet ilan edildi.

2 Şubat 1925

Hariciye Vekaleti bir kanun teklifiyle 29 Ekim'in ulusal bayram olmasını önerdi.

19 Nisan 1925

İncelenen kanun teklifi TBMM tarafından kabul edildi.

29 Ekim 1933

10. Yıl Nutku'nda Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk 29 Ekim'i "En büyük bayram" olarak nitelendirdi.

TRT HABER

www.trthaber.com

Cumhuriyetin ilanına giden süreçte yaşanan bu gelişmelerle,

- I. Yönetimde halk iradesini egemen kılmak
- II. Kişi egemenliğine son vermek
- III. Devletin rejimini belirlemek

amaçlarından hangisi ya da hangileri gerçekleştirilmek istenmiştir?

- A) Yalnız I.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

5. Türk kadınına 1930 yılında belediye seçimlerine katılma hakkı, 1933 yılında muhtarlık seçimlerine katılma hakkı ve 1934 yılında ise milletvekili seçimlerine katılma hakkı verilmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin gelişimini doğrudan etkilediği söylenebilir?

- A) Ekonominin   B) Sanatın   C) Demokrasinin   D) Bilimin

1.

1789 yılında kabul edilen Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'ne göre,

- İnsanlar, haklar yönünden özgür ve eşit doğarlar ve yaşarlar.
- Hiçbir kuruluş, hiçbir kimse açıkça ulustan kaynaklanmayan bir iktidarı kullanamaz.
- Özgürlük, başkasına zarar vermeyecek her şeyi yapabilmektir. Böylece her insanın doğal haklarının kullanımı, toplumun diğer üyelerinin aynı haklardan yararlanmalarını sağlayan sınırlarla belirlidir. Bu sınırlar ise ancak yasa ile belirlenebilir.

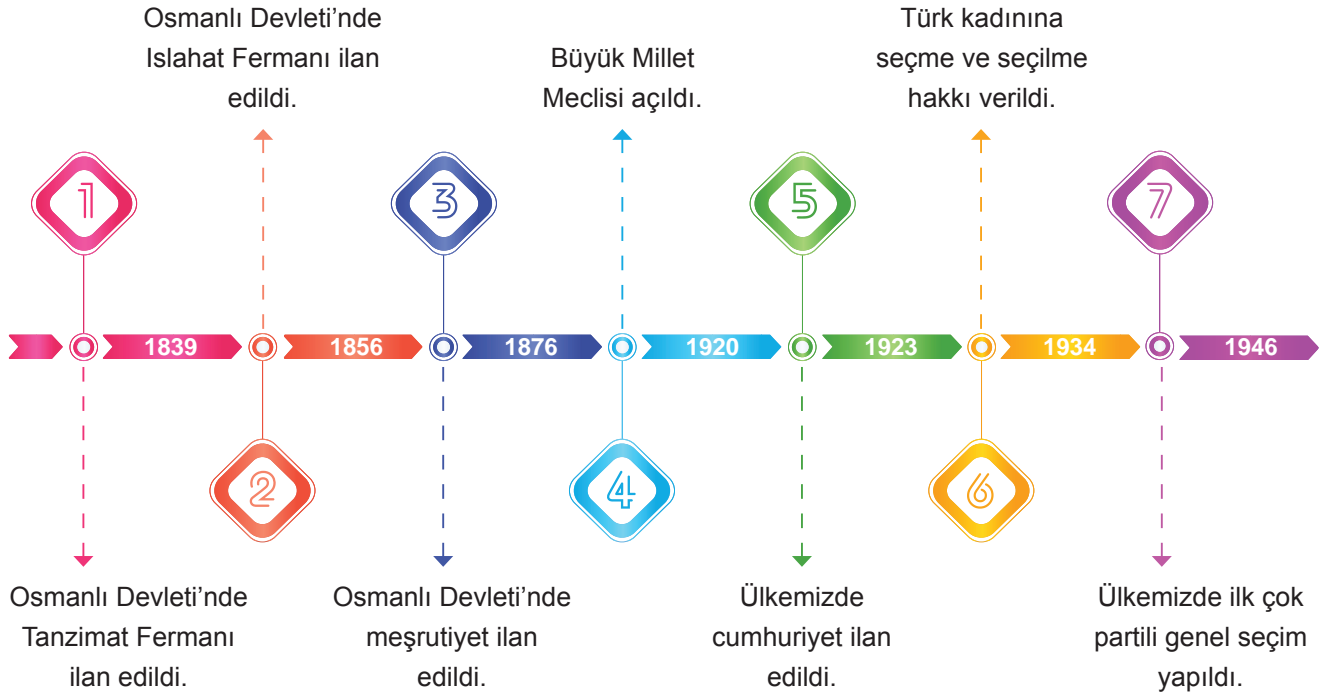
Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi ile ilgili,

- Evrensel nitelikteki değerlere vurgu yapmıştır.
- Kişî egemenliğine önem vermiştir.
- Demokrasi anlayışını sekteye uğratmıştır.

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) I ve III.   D) II ve III.

2.

Zaman çizelgesinden hareketle ulaşılabilir en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- Kadınların devlet yönetimine katılması cumhuriyet döneminde gerçekleşmiştir.
- Farklı görüşlerin mecliste temsil edilmesi gerçekleşmiştir.
- Türk demokrasisi belli aşamalar katederek ilerlemiştir.
- Osmanlı Devleti'nde halkın yönetime katılması konusunda çalışmalar yapılmıştır.

3. Millî Mücadele hareketinin ilk yayın organı İrade-i Millîye gazetesidir. Sivas Kongresi'nde alınan kararla çıkarılan gazete, Temsil Heyeti'nin Ankara'ya gitmesinden sonra yayın hayatına Ankara'da Hâkimiyet-i Millîye adıyla devam etmiştir. Millî Mücadele Dönemi'nde çıkarılan bu gazetelerin isimleri bize Mustafa Kemal Atatürk'ün demokrasi çalışmalarını anlatır niteliktedir.

Millî Mücadele yıllarında yayımlanan gazetelere İrade-i Millîye ve Hâkimiyet-i Millîye isimlerinin verilmesi aşağıdaki kavramlardan hangisine önem verildiğini kanıtlar?

- A) Millî kültür B) Millî ekonomi C) Millî eğitim D) Millî egemenlik

4.

Türkiye **koronavirüsle mücadelede** önemli kararlar aldı

Küresel salgınla ulusal mücadele yürüten Türkiye, gelişmeleri ilk günden bu yana anlık takip ederek tedbirler aldı.

- En düşük emekli maaşı 1500 liraya çıkarıldı.
- 2 milyon dar gelirli haneye 1000 lira nakit destek verilecek.
- 32 bin yeni sağlık personeli istihdam edilecek.
- Sağlık personelleri toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz yararlanacak.
- Yerli solunum cihazının seri üretimine başlandı.
- Toplu taşıma araçlarında seyrek oturma düzenine geçildi.

Bu tedbirlerin öncelikle aşağıdaki devlet anlayışlarından hangisi ile ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Hukuk devleti B) Demokratik devlet C) Sosyal devlet D) Laik devlet

5. Mustafa Kemal, muhalefet partilerine olan ihtiyacı Fethi Bey'e şu sözlerle ifade etmiştir:

"Memlekette muhalif bir fırka teşkil etmek lazımdır. Böyle bir fırka vücuda gelirse Mecliste tartışma daha serbest olur. Mesela, siz böyle bir fırkanın başına geçerseniz bildiklerinizi serbestçe Mecliste söylersiniz. Bu suretle uygulamada görülen birçok hataların önü alınmış olur."

Atatürk kendi partisine muhalefet edecek bir başka partinin kurulmasını istemekle aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olamaz?

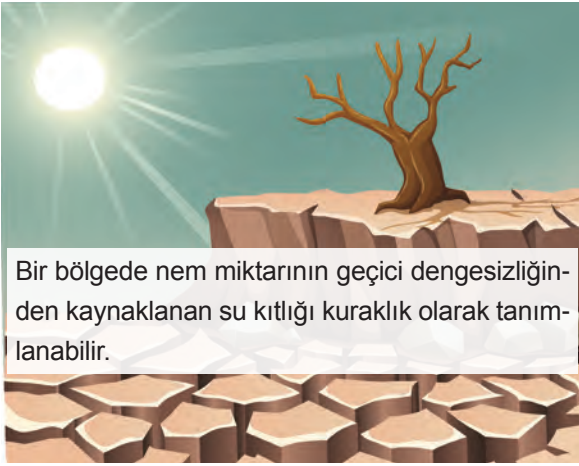
- A) Ulus iradesini göz ardı etmek
B) Demokrasi anlayışını güçlendirmek
C) Farklı görüşlerin mecliste temsiline imkân vermek
D) Hükûmetin denetlenebilmesini sağlamak

1. Dünyadaki binlerce bitki ve hayvan türünün yok olmasına neden olan, insan yaşamını etkileyen, aşırı sıcaklık ve kuraklaşma gibi diğer meteorolojik afetlerin artmasına sebep olan bir oluşumdur.

Hakkında bilgi verilen global sorun aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Açlık B) Hortum
C) Küresel ısınma D) Terör

2.

Bir bölgede nem miktarının geçici dengesizliğinden kaynaklanan su kıtlığı kuraklık olarak tanımlanabilir.

Kurak iklimlerin hüküm sürdüğü yerlerin durumu hakkında,

- I. Hayvanlar ve bitkiler olumsuz etkilenir.
II. Gıda sıkıntısı yaşanabilir.
III. Nüfus ve ekonomik faaliyetler hızla artar.

çıkarmılarından hangilerinde bulunulabilir?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

3. Fosil yakıtların kullanılması iklim değişikliğine neden olmaktadır.

Buna göre aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin kullanımının artması iklim değişikliğini daha çok hızlandırır?

- A) Petrol B) Jeotermal
C) Hidroelektrik D) Güneş

4.

Dünya üzerinde çok çeşitli hava olayları oluşmaktadır. Bu hava olaylarından bazıları doğal afetlere neden olabilir. Hortum da bu doğal afetlerden birisidir. Hortum oluştuğunda gücü sayesinde çevreye zarar verir.

Hortum sırasında alınabilecek önlemler konusunda aşağıdaki tavsiyelerden hangisi doğru değildir?

- A) Uçuşabilecek parçalara karşı başınızı koruyun.
B) Köprü, üst geçitler ile enerji nakil hatlarına yakın durun.
C) Sığınmak için düz ve alçak alanları tercih edin.
D) Araç içindeyseniz emniyet kemerinizi takın.

5. Çiğ genellikle bitki örtüsü olmayan engebeli, dağlık ve eğimli arazilerdeki vadi yamaçlarında tabakalar hâlinde birikmiş olan kar kütlelerinin iç veya dış kuvvetlerin etkisi ile başlayan bir ilk hareket sonucu yamaçtan aşağıya doğru hızla kayması olarak tanımlanır.

Buna göre aşağıdaki illerden hangisinde çiğ konusunda daha çok tedbir alınması gerekir?

- A) İstanbul B) İzmir
C) Konya D) Hakkari

6. Topluma korku salma, insanları korkutma, yıldırma eylemlerinin tümü terörizm olarak adlandırılır. Yüzyıllardan beri toplumlar ve devletler için en büyük tehlikelerden birisi olmuştur. Bugün anladığımız biçimi ile terör 1960'larda başladı. Küresel terör ise çeşitli örgütler aracılığıyla 1990'lı yıllarda ortaya çıktı. Terör faaliyetleri tüm dünyada can ve mal kaybına neden olmaktadır.

Küresel terör ile mücadelede,

- I. Terör faaliyetlerinin finanse edilmesi
- II. Uluslararası alanda iş birliği yapılması
- III. Terörün medya yoluyla teşvik edilmesi

yöntemlerinden hangisi ya da hangilerine başvurulabilir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve III.
- D) I, II ve III.

7. Dünyada açlık sorununun giderek derinleşmesinin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

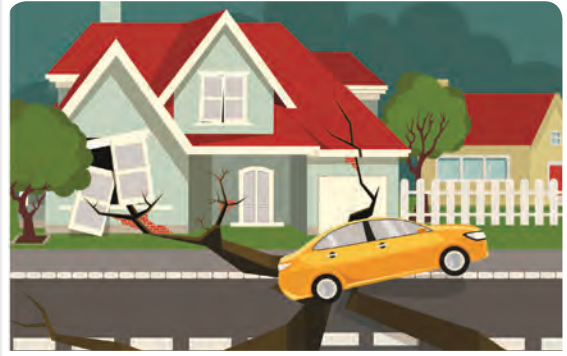
- A) Makineli tarımın yaygınlaşması
- B) Küresel iklim değişikliğinin yaşanması
- C) Kuraklığın artması
- D) Savaşların yaşanması

8. Günümüzde sayıları 200 milyonu aşan insan, doğduğu ülke dışında kendisini konuk etmekte olan ülkelerde yasal ya da yasal olmayan yollarla yaşamını sürdürmektedir. Yaşamlarını kendi ülkeleri dışında sürdürmekte olan insanların önemli bir bölümünün zorunlu göçe maruz bırakılmış kişilerden oluştuğu varsayılmaktadır. Söz konusu grup, resmî kayıtlarda mülteci ya da sığınmacı olarak adlandırılmaktadır. Zorunlu göçün önlenmesi için göçe neden olan sorunların çözümü önemlidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi zorunlu göçün önlenmesine katkı sağlamaz?

- A) Yaşam kalitesinin yükseltilmesi
- B) Savaşların sona erdirilmesi
- C) Etnik ayrımcılığın desteklenmesi
- D) Can güvenliğinin sağlanması

9.

Deprem, yer kabuğu içindeki kırılmalar nedeniyle ani olarak ortaya çıkan titreşimin dalgalar hâlinde yayılarak yeryüzünü sarsma olayıdır. Depremler can ve mal kaybına neden olabilir.

Depremin neden olduğu can ve mal kaybını azaltmak için alınabilecek önlemler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Arama ve kurtarma ekipleri oluşturmak
- B) İnsanları deprem konusunda bilinçlendirmek
- C) Ağaçlandırma çalışmalarına öncelik vermek
- D) Binaları sağlam zemin üzerine inşa etmek

10.

Bir bölgede toprağı belirli bir süre için tamamen veya kısmen su altında bırakan ani, büyük ve düzensiz su akıntılarına verilen isimdir. Akarsu, deniz ve göl gibi büyük su kütleleri kimi zaman fazlasıyla suyla yüklenir, bunun sonucunda taşarak yatağından çıkar ve "sel" adı verilen bir doğal felakete neden olur.

Sel felaketinin ortaya çıkmasına,

- I. Aşırı yağış
- II. Eğimli arazi
- III. Bitki örtüsünün tahribi

faktörlerinden hangileri etki edebilir?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

1.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ HER YIL 12,6 MİLYON İNSANIN ÖLÜMÜNE NEDEN OLUYOR

Çevre kirliliğinin neden olduğu hastalıklar her yıl 12,6 milyon insanın ölümüne yol açıyor.

Hava kirliliğine bağlı hastalıklar nedeniyle her yıl **4,6 milyon** insan yaşamını yitiriyor.

Ölümlerin %90'ı **düşük ve orta gelir düzeyli** ülkelerde yaşanıyor.

%90

663 milyon insanın içilebilir suya erişimi bulunmuyor.

Kirli suların içme suyu olarak tüketilmesinin yol açtığı hastalıklar nedeniyle her yıl dünyada **502 bin kişi** yaşamını yitiriyor.

Yaklaşık **1,8 milyar** insan, pis su kaynaklarını kullanıyor.

Her gün yaklaşık 1000 çocuk önlenebilir, su ve temizlikle bağlantılı ishal gibi hastalıklar nedeniyle yaşamını yitiriyor.

Dünya nüfusunun % 92'si yüksek derecede kirlenmiş madde bulunan hava soluyor.

%92

En kirli havayı Suudi Arabistan, Katar, Mısır ve Bangladeş soluyor.

En temiz havayı Solomon Adaları, Yeni Zelanda, Kiribati, Brunei Darüsselam, Vanuatu, İsveç, Mikronezya, Fiji ve Avustralya halkları soluyor.

TRT HABERwww.trthaber.com

TRTHABER

Kaynak: Anadolu Ajansı

Verilen afişten,

- Çevre kirliliğine bağlı ölümler en fazla Avrupa'da yaşanmaktadır.
- Çevre kirliliği küresel bir sorun haline gelmiştir.
- Çocuk ölümlerinin tamamı kirli su kaynaklıdır.
- Çevre kirliliği insan hayatını tehdit etmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) II ve III. C) II ve IV. D) III ve IV.

2. Bir bölgede toprağı belirli bir süre için tamamen veya kısmen su altında bırakan ani, büyük ve düzensiz su akın-
tılarına verilen isimdir. Akarsu, deniz ve göl gibi büyük su kütleleri kimi zaman fazlasıyla suyla yüklenir, bunun
sonucunda taşarak yatağından çıkar ve "sel" adı verilen bir doğal felakete neden olur.

**Sel sonucu meydana gelebilecek can ve mal kaybını azaltmak için alınabilecek önlemler arasında aşağı-
dakilerden hangisi yer almaz?**

- A) Dere yataklarının imara açılması
B) Erken uyarı sistemlerinin oluşturulması
C) Dere yataklarına kara yolu yapılmaması
D) Bitki örtüsünün korunması

3.

Verilen görselden Türkiye ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Terör saldırıları nedeniyle can ve mal kaybı yaşamıştır.
B) Terörizm ile mücadelede uluslararası iş birliği içindedir.
C) Sadece yerel teröristlerle mücadele etmektedir.
D) İnsanları eğiterek terörü bitirmeyi amaçlamaktadır.
4. Bir bölgede nem miktarının geçici dengesizliğinden kaynaklanan su kıtlığı kuraklık olarak tanımlanabilir. Doğal
bir iklim olayı olan kuraklık herhangi bir zamanda ve yerde meydana gelebilir. Genellikle yavaş gelişir ve sıklıkla
uzun bir dönemi kapsar. Kurak iklimlerin hüküm sürdüğü yerlerdeki hayvanlar ve bitkiler nem eksikliğinden ve
yüksek değişkenlikteki yağıştan dolayı olumsuz etkilenirler.

Buna göre kuraklık aşağıdaki küresel sorunlardan öncelikle hangisine neden olabilir?

- A) Göç
B) Deprem
C) Terör
D) Açlık